

Tipografia:
 BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
 Bisericii naționale nu se pre-
 scrie. Manuscrisurile nu se re-
 tîmîm!

Birourile de circulație:
 Brașov, piața mare Nr. 22

Expresate mai primează în Viena
 Adolphi Hasse, Hanssenstein & Voigt
 (Wito Maas), Henrie Schalek, Alois
 Herold, M. Duker, A. Oppelt, J. Doss-
 noborg; în Budapesta: A. V. Gold-
 berger, Anton Meiss, Kokslein, Bernat;
 în Frankfurt: G. L. Damb; în Ham-
 burg: A. Steiner.

Prețurile inserțiilor: o zori
 garmondă pe o colônă 8 cr.
 și 80 cr. timbru pentru o pu-
 blicație. Publicații mai dese
 după bază și învoială.
 Reclame pe pagina III-a o
 sereă 10 cr. v. a. s. 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 47)

„Gazeta” este în fiă-care și
 abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.

Se prenumără la toate oficiile
 postale din țară și din afară
 și la ad. colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
 la administrație, piața mare
 Nr. 22, etajul I.: pe un an
 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
 casă: Pe un an 12 fl., pe
 șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Un esemplar 5 cr. v. a. s. 80
 bani.

Atât abonamentele cât și
 inserțiile sunt a se plăti
 înainte.

Nr. 260.—Anul LIV.

Brașov, Duminecă, 24 Noemvre (6 Decemvre).

1891.

Brașov, 23 Noemvre st. v.
 Cea mai funestă bôlă în viața
 politică și socială a unui popor
 este slugărnicia.

Multe drepturi a perdit și
 poporul nostru din cauza acestei
 slugărnicii și adese-ori ni-a tre-
 buit să constatăm cu durere, că
 elu nici până astăzi nu este pe
 deplin pătuns de acea nobilă
 și fericită mândria națională, în
 care se exprimă adevărata viață și
 demnitate a unui popor.

Dér decă e vorba de mândria
 națională, care ôre dintre popôrele
 acestei țări pôte avé cuvântul de
 a se mândri mai mult cu nemul
 său, decât poporul românesc?

Nu suntem noi dora venetici
 în țera acésta, căci cei mai vechi
 locuitori ai țerei noi suntem, noi
 am moștenit-o dela strămoșii
 noștri, cari în vremuri de nevoi
 au apêrat-o cu sângele lor în
 contra vrăjmașilor și ni-au lă-
 sat-o nouă de moștenire, pentru
 ca să trăim în ea ca ômeni li-
 beri și stăpâni pe bunul nostru.

Cum se pôte déră, ca țeranul
 român să se simtă străin în
 țera lui?

Și cu toate acestea trebuie să
 vedem cu adencă măhnire, că
 țeranul nostru nu totdeauna scie
 să fiă în fața contrarului destul
 de mândru de numele său de Ro-
 mân. Elu se închină adese-ori
 înaintea unor străini, sosiți de
 eri, de-alaltăeri printre noi, și
 fiindcă-i vede îmbrăcați mai al-
 mintrelea decât elu, îi consideră
 ca pe nisce stăpâni ai săi și-și
 pierde chiar și curagiul de-a pre-
 tinde față cu ei cuvenita respectare
 a drepturilor și ambiției lui na-
 ționale.

Și mai dureros este, că aceste
 dejositoare simptome ale slugărnici-
 ciei se vedă adese-ori și în pur-
 tarea multor cărturari de-ai noștri
 dela sate, cari în loc de a-i da
 poporului și în astă privință o
 pildă bună, premergându în fața
 străinilor cu o purtare demnă

romănescă, facă cestiune de onôre
 din slugărnicia lor; în întune-
 cimea minții lor, își țin fală
 din aceea, că în auzul poporului
 vorbesc, pentru pildă, unguresce
 cu străinul, ăr unde sunt la un
 locu cincî său șese slugărnici de
 aceștia, de s'ar afla un singur
 străin în mijlocul lor, ei toți
 vorbesc în limba străinului și de
 frică, nu cumva pe acesta să-l
 supere, își uită sermanii de ei de
 toate drepturile și demnitatea lor
 națională.

Pe calea acésta ne-am vîrit
 noi de bună voie în unghia con-
 trarilor, a căroro trufia și în-
 gâmfare și-a aflat și-și află încă
 și astăzi nutremânt bogat în
 slugărnicia noastră.

Ar fi timpul, ca s'o rupem
 odată cu slugărnicia acésta, căci
 celu ce de bună voie intră în lan-
 țuri, în lanțuri va peri. N'avem
 noi să ne facem slugile altora,
 căci acésta nu se potrivește cu
 istoria strămoșilor noștri și cu
 mărirea neamului nostru romă-
 nesc.

Țeranul român trebuie să
 scie odată, că elu este stăpân
 în țera lui și cine vré să se apro-
 piă de elu, are să se apropie cu
 cinste și vrednicie, să-i stimeze
 limba, să-i onoreze legea și obi-
 ceurile sale romănesci, să-i cins-
 tescă după cuviință casa și masa
 sa, pre cum și nobilul nostru țe-
 ran scie s'o cinstescă pe a străinului.

Trebuie să fiă odată pe deplin
 luminat poporul nostru și asu-
 pra raporturilor, în care se află
 elu cu slujbașii său funcționarii
 săi; trebuie să scie, că nu popo-
 rul este pus în serviciul func-
 ționarilor, ci funcționarii sunt
 puși în slujba poporului, ale căruia
 trebuințe ei caută să le implinescă
 ori vréu, ori nu vréu.

Să cinstim dér pe cei ce ne
 cinstesc pe noi, dér să-i cins-
 tim numai atâta, câtu ne cins-
 tesc și ei pe noi. Să nu credă
 cineva, că prin slugărnici se căș-

tigă drepturi, căci slugărnicii pu-
 rurea ca slugi au perit.

Ambiția națională exprimă pu-
 terea de viață a unui popor și
 de aceea noi dorim din inimă,
 să vedem acésta ambițiune a-
 dencă înrădăcinată în sufletul
 poporului nostru.

La rațele acestei sfinte ambi-
 bițiuni, trufia și îngâmfarea ad-
 versarilor noștri se va topi, pre-
 cum se topesce cêra la fața focului.

CRONICA POLITICĂ.

— 23 Noemvre (5 Dec.)

— Alegerile de deputați se apropie.
 Cele patru partide maghiare, cari „feri-
 cesc” țera, desfășură o viuă activitate,
 se constituiesc și se consolidează mereu
 pentru ca la timpul său să intre în
 luptă cu totă forța posibilă.

Astfelu partida „independentă și
 dela 48”, alu cărei conducător este bē-
 trănul Irányi a adresat dîlele aceste
 unu manifestu cătră membrii săi, în care
 se dice, că lupta va fi grea și aspră și
 se cere dela toți să stea gata pentru a
 o primi cu bărbăție în momentul dat.
 Manifestul dice, că guvernul și par-
 tida sa voesce să susțină neschimbat
 pactul dela 1867, care a despoiat pa-
 tria de cele mai însemnate însușiri ale
 independenței, și nu voesce numai să
 susțină și mai departe acésta sistem
 neschimbat, ci vré să-l desvôlte încă
 și interesul Austriei. Să fi uitat voi
 ôre, dice manifestul, că cu mari jertfe
 de sânge și de bani a luat dela *aliatul*
nostru naturalu, dela Turcia, provinciile
 Bosnia și Herțegovina a căroro ocupare
 și susținere costă în fiă-care anu milioane
 de florini. Guvernul, dice manifestul,
 a sporit datorii statului în modu uriaș,
 a ridicat dările aprôpe până la nesu-
 portabil. A scurtat dreptul de alegere
 alu cetățenilor, a vîrit stindardul ne-
 gru-galbenu la honveđime; în noua lege
 militară a voit să introducă unu para-
 grafu, prin care s'ar fi nimicit dreptul
 parlamentului de-a stabili din timp
 în timp efectivul armatei, asemenea a in-
 troduș unu altu paragrafu, care face
 obligatorie cunoștința limbei germane
 pentru voluntarii de unu anu, cari decă

la esamene nu vor reuși sunt osândiți
 la doi ani de serviciu. Lui Kossuth n'a
 voit să-i recunoască dreptul de cetățanie,
 ăr în timpul mai nou prin sistarea alege-
 rilor municipale a voit să răpescă la sine
 dreptul de numire alu funcționarilor.

Manifestul apoi se ocupă de par-
 tida lui Ugron desfășurând punctele,
 cari despărțesău principiar aceste două
 partide. Mai puțin se ocupă cu așa nu-
 mita „partidă națională” Apponyistă.

Alu doile manifestu e alu fracțiunii
 lui Ugron, în care se dice, că nu vo-
 iesce să fusioneze cu partida „independen-
 tă și dela 48”. Scopul ugroniștilor
 este „recăștigarea deplinei independențe
 de stat și toate părțile ei constitutive”,
 recunoscându însă uniunea personală.

— În delegațiunea ungară, care-și
 ține ședințele în Viena, se petrec lu-
 cruri interesante. Delegații unguri o iau
 în sãritu pe calea maghiarisării. Fără
 de nici unu scrupul ei ridică preten-
 siuni, care de care mai esagerate. Ast-
 felu în ședința dela 2 Decemvre n. a
 comisiunei pentru armatã raportorul
 Rakovsky, ceti raportul comisiunei, în
 care se exprimă dorința că decă se va
 ivi lipsa de-a se ridica vre-o nouă aca-
 demie militară, aceea în totu casul să
 se înființeze în Ungasia. La propunerea
 acésta ministrul de rășboiu a răspuns,
 că se va ocupa cu cestiunea, ba că și
 elu e de părere, ca noua academie să se
 ridice în Ungaria. — Raportul mai de-
 parte dice, că cu dreptul se pôte aș-
 tepta, ca limba statului ungar să-și o-
 cupe locul ce 'i se „ovine” în armatã
 și că e drept și cuviincios, că acelor
 elevi militari, cari și-au căștigat cali-
 ficațiunea în Ungaria să li se dea posibi-
 litatea de-ași însuși acésta limbă.

Privitoru la noua regulare a limbei
 regimentelor ministrul de rășboiu a
 declarat, că pe baza datelor numerotării
 poporului, va regula limba regimentelor.

Comisiunea a enunțat apoi în for-
 mă de concludu, că față cu fiă-care e-
 levu militar calificat în Ungaria — fără
 considerare la locul nãscerii — *înveța-
 rea limbei maghiare e obligătoare*.

Mergem „bine!” Ce mai e scutit
 ôre de bălaurul cu nenumerate capete
 alu maghiarisării!?

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Bălaurul cu nouă capete.

Poveste.

Eu vă spus eu o poveste, acum
 faceți bine și-mi spuneți și D-vôstră una.
 Nu știți? Ei bine, așteptați, și ascultați
 să vă mai spun eu una. Dér ascultați,
 că decă nu, vă mănăoă bălaurul din
 povestea mea.

Spunea moșul meu odată, că la
 elu în satu trăiau doi ômeni de omeniă.
 Unul era bărbat și celălaltu nevastă.
 Acești ômeni erau așa de bogați, încât
 nu aveau nici de ce să grijescă, dér nici
 din ce să trăescă.

Omenii aceștia doi aveau unu fe-
 cioru și o fată. Pe fecioru îl chiama
 Iancu, ăr pe fată... ei, étă c'am uitat;
 lăsați, că vă spun mâne.

Intr'o di plecă bărbatul în pădure
 după lemne și dîse cătră muiere: „En
 auzi, tu muiere, pe când vou veni, să
 'mi faci ceva bun de mănăcare, din fe-
 cioru zamă, ăr din fată friptură.”

Abia plecase bărbatul în pădure
 și fata se duse la mamă-sa și i-a cerut
 o bucată de pâne. Ea i-a dat, dér așa

de puțină, încât cu ea nu puteai astupa
 ochiul unu șorece. De aceea fata nă-
 căjindu-se, s'a dus și a spus fratelui
 ei, care era mai mare, că mamă-sa i-a
 dat numai unu picu de pâne. Acesta
 s'a dus la mamă-sa și încep a se certa
 cu ea. Atunci mamă-sa i-a spus, că
 decă nu tace, îl omoră și face din el
 zamă și din soru-sa friptură, după cum
 a poruncit bărbatul ei. Atunci Iancu
 tăcu și mamă-sa îl trimise după apă.
 Iancu se duse la soru-sa și îi spuse, că
 ecă ce a dîș tată-său. Atunci amândoi
 se hotărîră să fugă dela părinții lor,
 cari voiesă să-i mănănce.

Precum hotărîră, așa și făcură. Iancu
 se duse pe furiș în cămară și luă o
 pâne mare, câtu unu cuptoriu, ca să
 aibă ce mănca pe cale. După ce fură
 pânea și o băgă în o traistă, plecă cu
 soru-sa în lume. Merseră ei câtăva vreme
 printr'o pădure mare, dér fiindcă sora
 lui Iancu ostenise, dîse cătră acesta, să
 odihnescă puțin.

Se puseră așa-déră la odihnă. Abia
 se așezaseră, când étă că unu bătrân
 puse mâna pe umêrul lui Iancu și dîse:
 unde mergeți voi, băeți? Atunci Iancu

răspunde: „Ecă, mama noastră a voit să
 facă tati mănăcare din noi și de aceea
 am fugit. Atunci bătrănul dete lui
 Iancu o pușcă dîcându-i: Uite, îți dau
 pușca acésta, n'ai decât să porun-
 cesi și ea va împușca pe cine vréi; a-
 poi îți mai dau și sabia acésta, n'ai de-
 cât să poruncesci, și ea va omori pe
 ori și cine.”

Iancu luă pușca și sabia și mulțami
 bătrănelui.

Uitasem să vă spun, că bătrănul
 acesta era bătrănul și bunul nostru
 Dumneđu, carele umbla atunci pe pă-
 mânt.

După ce plecă bătrănul, dîse Iancu
 sori sale: Acum avem din ce trăi, eu
 mă duc la vênat, ăr tu rămâi acasă
 să faci de mănăcare din ceea ce
 vou aduce eu. — Bine, dîse soru-sa,
 dér casă n'avem. Atunci Iancu încep
 să caute în dreapta și în stânga prin pă-
 dure, ca să afle pôte vre-o pesceră,
 în care să pôtă ședă dimpreună cu
 soru-sa.

Nu căută mult și află într'adevêru
 ceea ce căutase. Află adecă o pesceră,
 dér când voi să între în lăuntru să vadă

cum e, eși unu ursu câtu unu bivolu, cu
 gura căscată să-l mănănce. Atunci
 Iancu porunci săbii să omore pe ursu.
 Acésta îndată își făcu datoria. După
 aceea Iancu chiamă pe soru-sa la pes-
 ceră și amândoi făcură din ea o locuință.
 De aci înainte Iancu mergea în totă ziua
 la vênat și când se întorcea, aducea
 totu-deuna sori sale câte ceva din
 vênat.

Astfelu trăiră ei grămadă de vreme
 liniștiți și mulțamiți cu sêrăcia lor, lău-
 dându pe Dumneđu pentru cele ce li-a
 dat.

Intr'o di, umblându Iancu prin pă-
 dure după vênat, păturse mai adencă
 în ea. De-odată vedu în mijlocul pă-
 durei nisce case mari și frumoșe, tocmai
 ca cărciuma lui Itzig dela noi din bolo-
 vani. Atunci, ce-i trecu lui Iancu prin
 creeri, să între în casă. Apropiindu-se de
 ea, se uită pe ferêștră și vedu doispre-
 dece smei mănăcându și bëndu la masă.
 Voia să între în lăuntru, dér îi era frică
 că-l vor omori smei. Dér prindându
 inima în dinți și pușca în mână se sui
 pe trepte în sus. După ce sosi la ușă
 se oprî puțin, ca să răsufe. Dér în-

— Totu delegațiunea ungară a adoptat o moțiune, în care se cere ministrului de război să răspundă în limba ungară la notele jautorităților ungurești și la cererile supușilor unguri. Foile ungurești stau să-și iese din piele de bucurie, că delegații unguri au raportat o „îvingere” atât de „strălucită”. Folia vieneză „Vaterland” dice, că deocă ministrul de război va face și pe viitor totu astfel de concesiuni delegaților unguri, atunci se poate dice, că cu moțiunea de față s'a făcutu primul pasu întru ocuparea de tărâm a limbei maghiare în armată. Deja putem sci, dice „Vaterland”, în ce punctu își va concentra delegațiunea ungară activitatea în anul viitoru.

Cestiuni de viață.

I.

Este aproape o jumătate de veac de când ne-am smuls și noi din lanțurile jobăgiei și am devenit proprietari liberi; în acestu restimp îndelungat trebuie însă să mărturisim sinceru, că pe calea economică puțin am înaintat. Astăzi plugarul român produce așa de puțin, ca și înainte de acesta cu cinci decii de ani, ba poate și mai puțin. Industria noastră este departe de a sta la înălțimea dorită, la care pe lângă mai multu zel, ar pute sta. Neguțetorii avem de totu puțin. Medicii, avocații, preoții, — avem bogătu și chiar acesta este una din scăderile cele mai mari, căci fiesce-care părinte se silește să-și facă pe fiul său preot, ori chiar avocat, sau medic și în casul celu mai rău se mulțumesc cu dascălia. La cariera industrială ori comercială, care e nu numai independentă, ci și foarte bănoasă, nici nu se gândesc.

Pământul țeranului român nu produce nici pe jumătate cât ar trebui să producă, pentru că îl lucră totu în acel mod primitiv, ca și moșii și strămoșii.

Timpul este banu! Asta e adevăratu. Cu tote asta Românul nu-l folosește totu, ci din Noemvire până în Martie îl leneșce; er câtu îl folosește, adevăratu, lucră atât de multu și atât de greu, încât viața i este o tortură. Apoi spre exemplu la preoți, învățetorii, avocați, medici, măestri, comercianți etc. nu toți membri familiei câștigă, ci numai talu de familie, er ceialaltu numai consumă.

Nu totu astfel se întemplă,

pentru pildă în Elveția, Tirolu, Germania și alte părți unde aceeași suprafață de pământ produce de dece ori atât, câtu la noi. Credeți dără, că acolo clima ar fi mai favorabilă și locul mai bun? — Nici vorbă, ci pentru că-lu cultivă mai raționalu. Sunt în Elveția locuri destule, unde a fostu stâncă pleșuvă și proprietarul a căratu pe ea pământu din vale, și cultivându-l raționalu își susține din elu familia. Cu câtă greutate, pe lângă ce jertfe și în câtu timp s'a dobândit unu astfel de rezultat, ei dăr stăruința încordată tote le învinge.

Decă noi am folosi totu locul, câtu îl avem, decă l'am lucră raționalu și ne-am folosi de instrumente agricole perfecționate, am dobândi de-abună sémă încă mai mari rezultate, decâtu Elvețianul; din locu puțin, pe lângă o economie rațională, se poate dobândi mai mult, decâtu dintr'unul cu multu mai mare.

Apoi în totă vremea de peste anu poate omul se lucre ceva și prin armare să câștige ceva. Decă am îmbrățișa cu mai multă căldură industria de casă, siguru ea ne-ar da o ocupațiune roditoare în totu timpul. Și apoi varietatea industriei este de așa, încâtu la unele ramuri de ale ei ne putem ajutama și cu copii, fără a-le cauza neplăcere, ori greutate și astfel nu numai ar câștiga și ei ceva, ci s'ar și deda de timpuriu cu lucrul intensivu.

Spre exemplu stupăritul și oferă țeranului unu bogat isvoru de câștig. Și nu e lucru mai dragăstos pentru om, de câtu stupăritul raționalu, pe care cine a avut odată fericirea de a-l cunosc și de a se deda cu el, nu-l mai poate părăsi, căci e o ocupațiune de totu plăcută și aduce parale multe. Erna stupăritul raționalu poate să-și înmulțesc roii, pe cari apoi îi vinde cu bani scumpi, er pe copiii săi îi pune să împletescă coșnițe etc. și astfel folosind totă ziua de peste anu, înainteză repede și se îmbogățesc curend. Pe lângă miere și pe lângă sumele frumoșe de bani, ce se câștigă din acestea, copiii stupăritului mai pot face câștig frumosu din pregătirea de coșnițe raționale, pe cari le pot vinde.

Altu isvoru bogat de câștig pentru țeranul nostru ar pute fi cultura vermilor de mătasa. Unu

lucru, ce se săvârșesc aproape numai de copii, pe lângă povăț din partea unui om mare. Ierna să se pregătesc ramele, rociurile, polițele (stelagele) de lipsă, vera e lucrul copiilor. Spre acestu ramu trebuie însă să ne pregătim cu câțiva ani înainte, fiindcă fără frăgari (duți) nu merge treaba. Dăr trăgarii, pe lângă nutremântul vermilor de mătasa, ne dau și fructele lor pentru hore (galițe), ce erăși e unu profitu.

Grădinăritul, și pomăritul raționalu erăși e unu bogat isvoru de câștig. Legumele și pomele cele bune și nobile totdeuna au prețu bun. Decă sunt în măsură mare se pot vinde și mai scump, esportându-le în străinătate.

Tote aceste costă timpu puțin și muncă ușoră. Decă însă noi am îmbrățișa cu zel și căldură aceste mijloce de viață, unde am ajunge? — Acolo, că starea noastră materială s'ar ridica încet și poporul n'ar mai fi așa de espus de-a rămâne fără nimic în casul unui an neproduktiv, căci de n'ar ave câștig într'una, ar ave în alta. Apoi poporul nostru ocupându-se cu industria, firea lucrului ar aduce cu sine, că ar căpăta voia pentru ea și bucuru și-ar da copii la măestrii. Am produce multu pe totete renele, produsele ar trebui decii esportate, — s'ar forma decii clasă de comercianți. Unu tată cu șapte feciori ar trimite pe șese dintre ei în lume pentru ca să agonisesc pe cărări mai roditoare și numai alu șeptelea ar rămâne în moșia părintescă, care nu s'ar mai stăia în bucăți și prin armare ar fi în stare bună atâtu cel rămasu acasă câtu și cei îmbrăciați, căroră apoi, când s'ar mai întruni vre-odată în zilele lor de bătrânețe, ar fi toți în stare fericită.

SCIRILE ȚILEI.

— 23 Noem. (5 Decem.)

Institutu pentru procurarea de oltoiu în Băile Herculane. Îndemat de dorul d'a fi folositoru poporului românesc, domnul Dr. Vuia a deschis în Băile Herculane unu institutu, de unde în ori ce timp se poate procura oltoiu curat dela viței pentru oltoirea copiilor. Fiindu acesta primul și unicul institutu românesc de asemenea natură, — îl recomandăm și de astădată medicilor și comunelor românesci.

Devisa să ne fiă, ca pe câtu se poate să nu alergăm la străini până ne putem servi de a-i nostri. Persoana d-rului Vuia oferă destulă garanție pentru bunătatea produsului său.

**

Demonstrațiune antimaghiară în Agram. Alaltăeri sera studenții croați au aranjat o demonstrațiune antimaghiară din incidentul sosirii din Fiume în Agram a deputatului Barcoi. La intrare în oraș studenții au făcut spalir și au strigat de repetate ori „pereat” la adresa căpitănelui orașenescu din Fiume, Ciotta și la adresa Maghiarilor. Apoi au cântat „Nije Rieka magyarska, nego je Rieka hrvatska”. În refrenul cântărei în locu de Fiume au pus Dalmația, Istria, Krajna și Boemia. Demonstrația s'a ajunsu culmea, înaintea casei clubului național. Publicul și poliția au rămasu pasive față cu demonstrația.

**

Învățetorii din Sălagiu au fost adevăratu laudați în colonele diarului și tocmai de aceea ne-a mahnit tare soirea, ce-o primiserăm mai zilele trecute, cum că vre-o 6 dintre acești învățetori s'ar lăcomit și ei la arginții lui Iuda, lăsându-se să fiă premiați — posibilu, — din partea societății de maghiarizare Weseleenyi din Zelau — cu câte 30 fl. pentru progresul făcut în limba maghiară. În contru acestei sciri, primim acum unu protest energicu din partea d-lui învățetori Nichita Lisoanu din Cezeriu, care cu dreptu cuvântu vede în acesta o pată grea pe numele învățetorilor sălăgeni și de aceea cere, ca numele celor șese să se dea pe față. Pe basa corespondenței, ce o avem la mână, dăr pe care de-oamdată încă nu o publicăm, noi îi răspundem d-lui Lisoanu, că deocă vră să cunoscă numele celor 6 învățetori, premiați de maghiarizatoru să mergă la învățetorul Petru Murgu în Crasna-Horvath, care încă este unu dintre cei șese și care însuși a mărturisit corespondentului nostru, că la recomandăția notarului, „pentru progresul făcut în limba maghiară” a fostu premiați cu 30 fl. împreună cu alți 5 ortaci ai săi și că notarul i a mai promis astfel de premii și în viitoru, numai „să se porțe bine”.

Astfel de învățetori nesocotiți cari se lăcomesc la arginții contrariilor în paguba învățământului românesc, n'ar mai fi vrednici să între în școlă românescă.

**

În contra superstițiilor. Scim, că poporul român are multe superstiții, sau cu alte cuvinte, scim, că călăuză lui în multe împrejurări în totu cursul vieții și mai cu sémă la nascere, la căsătorie și la înmormântare este o

tr'aceea îi scăpă pușca din mână. Smeii auzind sgomotul, săriră toți dela masă și esiră afară să vadă ce s'a întemplat. Atunci vedend pe Iancu, se repeziră la elu se-lu omore. Dăr Iancu nu-și perdă cumpetul, ci porunci pusci să-i omore pe toți. Pușca a împușcatu unspre-dece din ei, pe unu însă l'a nimerit numai în umăr, astfel că n'a murit. Pe acesta Iancu l'a băgat într'o casă frumoșă și l'a ferecat de prete cu nisce șine de feru. După aceea a poruncit sabiei să taie pe cei unspre-dece smei morți totu bucăți. După ce au fost tăiați, i-a băgat într'o bute și butea a băgat totu în casa aceea, unde ferecase smeul. Isprăvindu acestea, a încuiat ușa și cheia a aruncat-o în fântână.

Atunci Iancu credend, că pe toți smei i-a pus bine, începă a umbla prin casă. Unde-și întorcea ochii vedea numai aur și argint și petri nestimate. După ce s'a saturat de vedut s'a întorsu acasă. Aici soru-sa îl întrebă, că de ce a întăritu așa de mult? Atunci Iancu îi duse: lasă, că vei vedé tu mâne.

În ziua următoare de dimineță, plecă

Iancu ou soru sa să-i arete, pentru ce întăriase ieri. Elu duse pe soru-sa tocmai la casa cea frumoșă. Câtu ce vedu sora lui Iancu casa cea frumoșă duse, cătră acesta: Vai, decă am ave noi casă așa de frumoșă, câtu ar fi de bine. Atunci Iancu nu duse nimic, ci intră cu soru-sa în casă.

Acosta câtu trecu pragul, puse mânele la ochi, să nu o orbescă strălucirea bogățiilor. După-ca Iancu plimbă pe soru-sa prin tote casele, și după-ce îi arată tote, îi duse: Casele aceste sunt ale noastre, noi suntem acuma domni aici. Apoi îi mai dete tote cheile de pe la uși, numai dela una nu i-a dat, sciți ce ce o aruncase în fântână și îi duse: În casa aceea n'ai ce cuăta, căci e pustie.

În ziua următoare plecă Iancu, ca de obicei, la vânătu să aducă ceva de mâncare. În timpul acela, Cristina, așa se numea sora lui Iancu, mai dădu unu rotol prin tote casele. După-ce le vedu pe tote se duse la fântână să aducă apă, să pună la foc să se încăldecă pe când va veni Iancu. Când scose vadră din fântână, vedu în ea o

cheie, numai decâtu o luă și se duse cu ea la ușa cea încuiată și intră înăuntru să vedă pentru-ce frate-său nu-i deduse cheia și dela ușa acea.

Câtu trecu peste prag se opri îndată și înleamni de frică. Ea veduse pe smeul dela tîntuitu pe perete. Atunci smeul îi duse: Nu îți fiă frică de mine, eu nu-ți pot face nimic, dăr decă ești bună, adu-mi puțină apă să beu, că mă topesc de sete.

Cristina se duse și aduse apă într'unu pahar și o puse smeului la gură să o bea. Dăr acesta o opri dicend-i, să o verse pe mâna drăptă.

Cristina facuse precum îi duse smeul și șina de feru sări de pe mâna pe care vârsase apă. Atunci duse fetei să mai aducă unu pahar și după-ce îl vârsă și pe acesta pe cealaltă mână, sări și cealaltă șină. Astfel, după-ce smeul fu desferecat, spuse Cristinei, că Iancu a omorit unspre-dece frați de ai lui, și o mai întrebă, decă nu se învoiesc să omore pe Iancu? Cristina de dragul smeului se învoi. Atunci smeul îi duse, să faci așa-dără ce-ți voi dice eu. Ați, pe când va veni frate-tău dela

vânătu, tu să te faci bolnavă, și decă te va întreba, că ce să-ți aducă, ca să te vindece, tu să dici că lapte de lupoică.

Așa făcu Cristina, precum îi duse smeul, se puse în pat și așteptă pe frate-său. Acesta și veni îndată și câtu vedu pe sora-sa bolnavă, o întrebă, că ce să-i aducă, ca să se însănătoșeze. Acosta îi răspunse, că lapte de lupoică.

Uitasem să vă spun, că smeul, în timp ce Cristina vorbia cu Iancu, elu stătea ascuns în urloiu dela caminiță.

Câtu ce plecă Iancul după lapte de lupoică, smeul se coborî din urloiu și duse Cristinei, că decă cumva îi va aduce lapte de lupoică, atunci să-i dici, că să-i aducă lapte de ursocă, că acela e mai bun pentru bôla sa.

Prin aceste apucături smeul voia să perdă pe Iancu, căci cu elu la luptă nu cuteza să se prindă, temend se de pușca aceluia.

Acum să vedem, ce face Iancu? Umblând prin padure, elu vedu o lupoică cu trei pui la uger și porunci pusci să împuscă lupoica. Dăr lupoica îi

oredință absurdă, care îl conduce rău și care îl opresce în drumul deșteptării; mulțime de credințe absurde și pécătose se pun în practică pentru combaterea multor bôle. Escelenta revistă higienică din București, „Apărătorul Sănătății“ va întreprinde o gônă în contra acestor credințe deșerte séu superstiționale, arătându-le absurdul și nenorocitele lor urmări. Pentru urmărirea acestui scop, numita revistă face un apel la învățătorii și preoții români, rugându-i să culégă din popor superstițiunile, așa după cum ele se practică, și să 'i-le trimită pentru ca să le combată.

Dar. Economul *Ioan Dărăbanțu* din Seceani a cumpărat pe séma școlii „Cântări bisericești pe note“, de D. Cuntanu, cu 4 fl. 20 cr; totu din aceea comuna economul (corist) *Ioan Lupu* a datu să se lege pe spesele sale unu octoiu bisericescu. Pentru acestea, d-nul învățător N. Cărăbașu exprimă pe acuitorile, câtu și d-lui faur și cassaru comunali *Milan Maricușu*, care se îngrijesc multu de bunăstarea școlilor din comună.

Inecat. Din Țera Oașului ni-se sorie: In comuna Negrescu, unu tinérú de 19 ani trecu în séra zilei de 21 Noemvre n. c. printr'o grădină, în care se afla o fântână părăsită, ce în care ploiloru celor multe se umpluse cu apă. Nenoroicitul tinérú cădu în această fântână, de unde nici n'a mai eșitu. În ziua următoare, nise omení vécúrá pălăria lui de-asupra apei și în urma acesta căutându-l, îl aflară mortu în fundulu fântânei. — Primăriile comunale ar fi datoré să fiă mai băgătoare de séma și să nu suferé fântănilé descoperite și desgrădite, căci lenevirea acesta costă vieți omenesol.

Invitare la o adunare extraordinară a „Asociației brașovene de depozite de mărfuri cu garanție țermurită“, care se va ține în 13 Decemvre 1891 a. m. la 10 ore în sala reuniunii industriale brașovene. La ordinea zilei sunt: 1) Stabilirea definitivă a statutelor. 2) Raportul asupra cestiunei comerciale locale. 3) Alegerea unui directoru conducătoru. 4. Alte propunerí. — *Gustav Eitel*, președinte.

Evele institutului Vautier din locu a datu dizele acestea o serată musicală împreunată cu o producțiune teatrală în limba franceză și germană. Atātu piesele musicale, câtu și cele teatralé au succésu bine și au mulțumitu publiculu presentu.

Diarulú parisianú „Figaro“ a fostu condamnátu de către tribunalulú corecționalu din Parisu, la o amendă în bani de 500 franci, fiindcă a deschis o subscripțiune în favorulú arhiepiscopulu *Gouthe-Soulard*, condamnatu la o amendă de 3000 franci pentru cunoscuta sa scrisóre către ministrulú francesu de culte, Falliérés.

Musica regimentulu 82 de infanteriă va da unu concertu mâne séră în sala hotelulu Centralu Nr. 1. Programa este următoare: 1 Södermann: „Swedischer Hochzeitsmarsch“. 2) Rosini: Overtură la opera Wilhelm Tell. 3) Fr. Wagner: „Grazer Mad'n, Vals. 4) Ländler: „Grossmütterchen“. Salon Ländler pentru 2 violine. 5) Rich. Wagner: Introducere la „Parsifal“. 6) Schreiner: Din opera lui Gounod „Der Tribut“ de Zamora. 7) Komzak: „Wiener Volksmusik“ poutpourrin comentat. 8) Ventura „Doi ochi“ cântecú românescú. 9) Konti: Poutpurin din opereta ungurésca „Az eleven ördög“. 10) Czibalka. „Waldflüstern“ Ilustrațiune. Inceputulú la 8 ore séra.

Concertu. Atragemú atențiunea publiculu asupra concertulu ce-lu va da în 8 Decemvre societatea de operă a d-lui directoru Berger, în sala hotelulu centralu Nr. 1. Diarulú sibiianú „Siebenb. D. Tgblt“ laudă cu fôrte multu producțiunile acesté societăți. Programulu este următorulú: Daisy Singer, cântăreță de coloratură: 1) Ariă din opera „Dinorah“, 2) Ariă din opera „Traviata“, 3) „Mein Liebster“, cântecú de Edgar Krones, 4) „Engelserenade“, de Thomas. Therese Schilder, artistă: 1) „Fächersprache“ de Majer Helmund, 2) „Es muss ein Wunderbares sein“, de Liszt, 3) „Krähe“, de Schubert, 4) „Die Sonne lacht“, din „Samson și Dalila“ de Saint-Sains. K Sachse, tenorú: 1) Ariă din „Zauberflöte“. 2) „Liebesglück“, cântec de Sucher, 3) „Wie berührt mich wundersam“, cântecú de Fr. Bendel, 4) „Das erste Veilchen“, cântecú de Mendelsohn. Două oănte de Mascagni. Fritz Iulich, basistú: 1) „Der schlesische Zecher“, de Reissiger. 2) „Der Trompeter“ de Speier și „Sängertestament“ de Osten. 3) „Erinnerung“ de Abt. 4) „Büblein klein“ din „Lustige Weiber“ de Donizetti. 5) „Heilige Halle“ de Mozart. 6) „Schnuscht“ de Rubinsteia. A. K. Mirus: 1) „Als ich zum ersten Mall dich sah“ de Hugo Brückler. 2) „Lehn deine Wang“ și „Margareth am Thore“ de Adolf Iensen. Prețulu locurilorú: Cerole 1 fl. 50 cr. Parterre 1 fl. Locu numerotatu pe galeriă 80 cr. Stalú pe galeriă 50 cr. Parterre în picioare 50 cr. Bilete se potú căpăta până în séra con-

certulu în librăria d-lui Wilhelm Hiemesch și séra la casă.

Linia de tramway, din locu, s'a pus în circulațiune astăzi. Amănunte vomú da în numărulu viitoru.

Emin Pașa, anunșatulú esploratoru alú Africe, a anunșatu guvernorulú din Dar-es-Salaam, că elú nu mai se află în serviciulú germanu.

Camera grecésca, a alesu o comisiune de 12 membrii, care va avé să cerceteze afacerea dărei în judecata a ministerulu Tricupis. Optú dintre acești membrii aparțin majorității; în patru opozițiune. Comisiunea i s'a învuiatú unu terminu de o lună pentru lucrarea raportulu.

Sérbii și guvernulú ungurescu.

Cestiunea naționalităților în Ungaria, astăzi a ajunsu să fiă obiectulú de partidură, calu de bătăiă, între partidele maghiare. Opoziția, ca să-si insinue patriotismulú înaintea „națiunei“ maghiare, acasă mereu, că guvernulú simpatiseză și pactează cu naționalitățile nemaghiare și prin urmare e nepatriotic; ér guvernulú la rândulú séu, ca să restorne acusările opoziției și ca să dovedească aceleiași „națiuni“ maghiare, că din potrivă e patriotic, — apasă naționalitățile nemaghiare, le prigonesce și decă trebuie le impinge chiar până la marginele desnădăjduirii. Și unulu și altulú, și opoziția și guvernulú, facú acestú lucru, ca în conțutulú naționalităților nemaghiare, să-si câștigue și unulu și altulú popularitate înaintea „națiunei“, căreia—cestiunea naționalitățilorú îi stă ca unu nodú în gátu. Lucrulú acesta l'amú constatatú în nenumărate rânduri și noi, și-lú constatá mereu presa naționalitățilorú nemaghiare.

Astfelú diarulú sérbescú „Branik“, profită de ocaziune a constatá acestú lucru din împrejura, că organulú apponyistú „Pesti Napló“, voindú să acuse guvernulú actualú de nepatriotismu, s'a servitú de o minciună grosolană, ducéndú, că organulú ultraiștilorú Sérbí, „Branik“ îndemnă pe Sérbí să țină cu guvernulú în potrivă partidei „naționale“, alú cărei șefú este Apponyi. „Branik“, indignatú de acestá manoperă nerușinată a șovinismulu maghiaru, scrie unu articolu, pe care-lú reproducemú în parte, cu atâtú mai vértosú, cu

cátu „Pesti Napló“ a făcutú mențiune și de Români, susțindú mențiuna, că aceștia (Români), ca și Sașii, au luatú hotărârea să mérégă cu Szapary.

O tactică neonestă acesta, demnă numai de șovinismulú maghiaru și decă confrățu nostru dela „Branik“ se scârbescú de ea, noi nu mai pușinú ne îngrețosămú și și subscriemú cele ce țice. „Branik“ țice:

„Acestei nerușinate tactice a partidei sale, „P. Napló“ arémasú credinciosú și cu acestú prilejú. „Precum Sașii și Români—țice P. N.— au luatú concludú, ca la viitoréle alegeți dietali să mérégă cu guvernulú, astfelú și acesta și ultraistulú organú sérbescú „Branik“ și declará hotărítu réșboiu partidei „naționale“ maghiare și provócá pe credinciosii séi Sérbí, să mérégă cu Szapary“. Așa țice „Pesti Napló“.

Étă, pentru-ce ne suntú acești apponyisti așa de scârboși, încátu nu se pôte mai scârboși. Oăci ce însemnă a scrie astfelú în fața națiunei maghiare? Acestá însemnă a denunța guvernulú înaintea națiunei maghiare, se vedă ea, cum guvernulú cedeză naționalitățilorú. Acestá însemnă: Étă națiune maghiară, Sașii și Români voescú deja să mérégă cu guvernulú, ér organulú Sérbilorú ultraistú ne-a declaratú fățișú réșboiu și voescú și elú, ca Sérbii înocú și Români. Veți, națiune, cine ți-e amicú!

Așadără acela, care cedeză naționalitățilorú nemaghiare — nu pôte fi amiculú naționalității maghiare; ér acelu guvernulú, care ar lua în considerare naționalitățile nemaghiare, după acestá doctrină, ar fi nepatriotică. Ei, ce va să țică asta? Este acestá lucru cinstitú? Este acesta cu minte? Este în cele din urmă patrioticú, ca în scopulú d'a corțesi, să întăritezi și să agiți cestiunea naționalitățilorú? și a face din noi oiuhă, cu care să sparii pe Maghiari.

Unde é frumosulú norocú, și pentru Ungaria d'ér guvernulú locuitorii séi, decă s'ar afla vr'unu guvernú, care se mai ușureze puținú situația naționalitățilorú; care se vedă și să se încredințeze odată, că Ungaria trebuie să mulțumescá de o potrivă pe tóte naționalitățile ei, cari trăiescú pe acestú pământú; unu guvernú, care să lapede dela sine acea mincinosă doctrină, că în Ungaria trebuie să trăiescú numai o națiune și să domnescá numai o limbă.

Dér guvernulú lui Szapary nici pe departe nu é de așa natură. Ba ce é mai multú elú nici nu se apropiă de o Ungariă, cum ni-o inchipuimú noi. Din aceste motive, noi nici odată nu voimú, nu putemú sfátui pe Sérbí, să mérégă cu guvernulú ac-

grăi: Iancule, Iancule, nu mă împușca, soru-ta vré să te omóreși de aceea te trimite după lapte de lupóică; iacă-ți dau unu fluerú de aramă și când vei fi în primejdiă, flueră numai în elú și eu ți-oii veni într'ajutorú.

Iancu luă fluerulú și plecă acasă, cu lapte de lupóică. Aoi sositú, îl dede sorei sale sé-lú bea. Dér acesta fi grăi: Iancule dragă, adă-mi lapte de leóică, că acesta nu-i bunú. Iancu nu mai țise nimicú, ci plecă după lapte de leóică. Atunoi smeulú eși din urliou și apropiindu-se de patulú Cristinei îi țise: Decă nu-lú va mânca nici leóica, atunoi sé țicú sé-țú aducă o funiă de matase grósă ca mâna și sé-lú legú cu ea de mâni bine.

Acum sé mergemú prin pădure sé ne întelnimú cu Iancu. Acesta umblândú prin pădure, vécú o leóică cu trei pui la ugerú; porciú puscei sé o împușce, dér ursóica îi țise: Iancule, Iancule, nu mă împușca, soru-ta vré să te omóre, și de aceea te trimite după lapte de ursóică; écă îți dau unu fluerú de argintú, când vei fi în primejdiă, sufliă numai în elú și eu îți voiu a-lerga într'ajutorú. Iancu luă fluerulú de argintú, îl băgá într'altú buzunarú, nu

în cela în care băgase fluerulú de aramă și după-ce mulse puținú lapte dela ursóică, plecă spre casă.

Ajunsú acasă dete laptele sorei sale sé-lú bea. Dér acesta fi grăi: Iancule dragă, adă-mi lapte de leóică, că acesta nu-i bunú. Iancu nu mai țise nimicú, ci plecă după lapte de leóică. Atunoi smeulú eși din urliou și apropiindu-se de patulú Cristinei îi țise: Decă nu-lú va mânca nici leóica, atunoi sé țicú sé-țú aducă o funiă de matase grósă ca mâna și sé-lú legú cu ea de mâni bine.

Acum sé mergemú prin pădure sé ne întelnimú cu Iancu. Acesta umblândú prin pădure, vécú o leóică cu trei pui la ugerú; porciú puscei sé o împușce, dér ursóica îi strigá: Iancule, Iancule, soru-ta vré să te omóre, și de aceea te trimite după lapte de leóică; écă, decă nu mă împușci, îți dau fluerulú acesta de aurú, când vei fi în primejdiă sufliă numai în elú, și eu îți voi veni într'ajutoriu.

Iancu luă fluerulú de aurú și-lú puse în buzunarú și după ce mulse puținú lapte dela leóică se întorse acasă. Aoi îl deditú sorei sale sé-lú bea. Dér

acesta nu voi, ci îi țise sé-i aducă o funiă de mătase, ca mâna de grósă. Plecă Iancu sé aducă funiă. Atunoi smeulú eși diu urliou și țise către Cristina: Fă ce poți și legă pe frate-téu cu mânilé în spate și atunoi îlú voiu omori. După ce smeulú țise aceste se băgá éráși în urliou. Pușinú după aceea veni și Iancu cu funia de mătase și i-o dete sorei sale. Acestá luă funia și îi țise: Aduci-ți aminte, Iancule, cum lega mama pe tata cu mânilé în spate? — Stai sé te legú și eu așa.

Lui Iancu nu-i trecea de locu prin creri, ce voia soru-sa sé facă. De aceea fără nici o frică puse mânilé în spate și Cristina îlú legá. Atunoi sári smeulú din urliou și strigá: Acum am sé-țú plătescú pentru ceea ce ai făcutú cu mine și cu frații mei. Iancu, decă avea pușca séu sabia elú, de bună séma ar fi prăpăditú și pe acestú din urmă vrăjmașú, dér fiind-că nu le avea, țise către soru-sa, sé-i dea fluerulú din buzunarulú dreptú.

Cristina i-lú puse lui Iancu la gură. Acestá fluerú odată în elú și apoi țise, sé-i dea acum fluerulú din buzunarulú stângú.

Cristina i-lú puse și pe acesta la gură și Iancu fluerá și în acesta odată; apoi țise, sé-i dea pe celú din alú treilea buzunarú. Cristina i-lú puse și pe acesta lui Iancu la gură. Iancu fluerá și în acesta odată. Atunoi deodată așa sári din țipi și unu leu, unu ursú și unu lupú se aruncarú asupra smeului și îlú bucăturiră.

Acum sé vécú spunú, cum de au venitú aceste dobitoce într'ajutorú lui Iancu. Sciți, că aceste dobitoce dăduseră lui Iancu câte unu fluerú. Așa lupulú auđéndú fluerulú, pe care îlú dăduse lupóica sa lui Iancu, alergá îndată la ușa acestuia; ursulú și leulú asemenea. După ce s'au aruncatú națai în casa lui Iancu, și după ce bucăturiră smeulú, leulú țise sorei lui Iancu, că cum cuteză ea sé omóre pe frate-séu. Apoi îi porunci sé deslege pe Iancu. Acesta porunci atunoi săbii sé taie smeulú în bucăți, precum tăiașe pe cei unspredece. Sabia împlini porunci. Iancu băgá atunoi pe smeulú bucăturitu în butea, în carea băgase pe ceilalți. După aceea cu funia de mătase legá pe soru-sa de grindă astfelú, încátu

uală. Nu se témă deci nobilul conte Apponyi niciodată, că contele Szapáry și guvernul său va pacta cu naționalitățile... *Mai bucuroșă lăsamă să ni-se taie mâinile, ca în vece să nu mai luăm pînă în mână, decât să scriind să credem, că mântuirea noastră aternă dela Szapáry!*...

Noi de totu alteeva am dîșu în articolul nostru. Lui „P. Naplo“ i-a trebuit o minciună, care se slujesc bine în lupta lui uricioasă de partid. Cu cât s'a slujit de o minciună, cu atît e tactica lui mai îndrăsnită, mai nerușinată și obraznică. Noi am declarat răsbouiu partidului „național“ maghiare, dîr nu ca să mergem cu Szapáry. E'tă ce am dîșu noi:

„Szapáry, Apponyi, Ugron și Irányi, din punctul de vedere al naționalităților, e totu unul și același.“ E'r mai departe am dîșu: „că Apponyi ne este „prietin“ întocmai ca și Szapáry!“ Vedet dîră, noi așa cugetăm și judecăm. Da, — voi toți sunteți de o pînură față cu noi. Nici nu lăuda pe Brană și nici nu acusa pe Stană. Din astă pricină nouă ni-este egală, ședă în scaunul ministerial contele Apponyi, ori contele Szapáry. Noi prin urmare nu avem interes a ne amesteca în lupta lor de partid, și ar fi cea mai mare prostie, deoa Sîrbii s'ar lua după acesta, ori după celălalt. Prindeți-vă voi înși-vă de grumază, e'r nouă ne dați pace.

Încă ceva. Puțin ne împorță, deoa Apponyi va întrebuița și acest articol al nostru, în scopul d'a ne denunța înaintea poporului maghiar, dîr nouă nici nu ne trebuie iubirea voastră, nici nu ne temem de amenințările voștre, și nici nu credem în ofertele voștre. E'r în fața ăstoru felu de denunciări, noi ne scărbină.“

Grânare bisericescă.

Seuca, Noemvre 1891.

Onorată Redacțiune! În mai mult Nri din anul c. ai veteranei și mult preșutei „Gazete“, cu deosebită plăcere și bucurie am cetit, cumă în deosebite părți, spre a scăpa în timp de nevoi pe sîrmanul popor din ghiarale cămătarilor, comunitățile bisericescă române au dat viață unei instituții de o netăgăduită valoare morală și materială, au înființat adevă grânare bisericescă.

Grânarele acestea au un scop întru adevăr real; căci pe când de o parte sunt menite de a aduce venit respectivelor biserici, de alta deschid un asil de scăpare sîrmanului muncitor român și nu-l lasă a se îndatori pe la ovrei și alți cămătar nemiloși, car de regulă chiar atunci îl strimtoresc mai grîsnic, când nu scie în ce parte să măi deie, și astfel înocoviat sub po-

vara sarcinelor publice, ori sub blăstemul plagelor elementare, și gonit fără milă de aceste fiară răpitoare ale societății, iese din casa și moșia strămoșescă și ia lumea în cap.

În cercul Tășnadului, și cu deosebire în districtul protopopesco al Sărvadului, mai ales prin stăruințele neobosite ale protopopului tractual, D. Coroian, care a implinit în această cauză chiar o misiune apostolică, încă de mult s'a făcut începutul acesta așa, încât cu excepțiunea 2—3 filiale — nu este parochia, care se nu-și aibă grăniarului său bine arangiată.

Deocea însă fără anumite statute treba manipulei grăniarilor merge greoiu, întâmpină multe și seriose greutăți, și peste totu îi lipsesc baza legală și spirituală uniformității oficiale, într'una din conferințele noastre preoțescă, pentru studiarea cauzei, pentru elaborarea și prezentarea unui proiect de statute, s'a ales o comisiune, care a și elaborat și prezentat acel proiect conferinței noastre preoțescă de primăveră, unde apoi s'a și primit și votat.

Deși acest proiect de statute este elaborat strict după împrejurările noastre locale din acest ținut, la espresa dorință însă, ce s'a accentuat în colonele acestui diar din mai multe părți, îmi permit a-l trimite Onoratei Redacțiunii, ca de cumva va afu cu oale, să binevoiescă a-i da loc în colonele preșutei diar „Gazeta Trans.“ *)

Vasiliu Mureșianu,
preot gr. cat.

Exposiția industrială în Sibiu.

Scim, că „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ a luat laudabilă hotărîre, de a arangia o expozițiune industrială cu ocaziunea serbarei jubileului de 25 de ani dela înființarea acestei reuniuni.

Pentru înscrierea meseriașilor români, car voesc să espună la această expozițiă, s'a ales o comisiune de 7 membri, care în numele comitetului Reuniunii, adresază către meseriașii români din Sibiu și din comitatul Sibiiului următorul:

A p e l u.

Meseriaș români!

Cu anul viitor „Reuniunea sodalilor români“ încheie un pătrar de secol dela înființarea ei.

În acest lung interval de ani nu s'a dat niciodată ocaziunea, ca meseriașul român să-și potă arata iscusința și talentele sale în lucru.

Ceea-ce însă până acum nu ni-a fost dat, ne va fi de aci încolo, și ca probă este arangierea expozițiunii industriale.

*) Vom publica aceste statute în Nri viitori. — Red.

Ocaziunea vă este deci dată, ca să puteți arata dexteritatea mânilor voștre; profitați deci de această ocaziune și arătați-vă vrednic de interesul, ce sprijinitorii industriei îl pun pe cauza noastră și pe sörtea noastră.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români“, când a luat inițiativa pentru arangierea unei expozițiunii, a făcut-o numai cu convingerea, că vă veți arata și de astă-dată la înălțimea datoriei voștre, și deci deoa triumful vă va fi mulțumitor, onorea nu va fi a inițiatorilor, ci din contră a meseriașilor români.

De aceea, alergați cu toții sub stindardul Reuniunii, răpiți fiesce-care câte o oră din orele de repaus, și produceți fiesce-care, după puteri, câte un obiect din ramura meseriei ce profesăți pentru expozițiunea industrială a meseriașilor români.

Meseriași români! După o veră bună urmază un seceriș bun. Ei, bine, cei ce ani de zile deardul ne-au împărțit ajutoare peste ajutoare; cei ce ne-au sprijinit totdeuna cu o rară bunăvoință în toate acțiunile noastre, de astă-dată stau cu ochii țintiți asupra noastră, ca să vedă întru cât am fost vrednic de sprigul material și moralu ceni-l'au dat. E'tă că timpul secerișului au sosit; se ne punem deci pe lucru, ca astfel produsele noastre să fiă pe cât se pote mai bune și mai cu îmbelșugare, căci dela acesta aternă sörtea noastră pe viitoriu.

Cineva a dîșu, că un popor fără industrie este un popor fără de viață! Ei bine, datoria noastră de astă-dată este de-a arata, că poporul român încă are industrie și prin această viață trainică. De aceea trebuie să îmbrășim această cauză cu totă căldura inimii, căci de sigură această încercare a noastră va fi imitată și de celelalte reuniuni de meseriași români din Brașov, Cluș și alte orașe, pe unde sunt meseriași români.

Comitetul reuniunii noastre va hotărî pentru cei mai desteri în lucrări mai multe premii și diplome de recunoștință și acestea ne vor servi fiă-caruia atât spre onoare, cât și spre suvenire și model în viitor, prin urmare, cel ce stăndu-i în puțină a sprigini această întreprindere și nu o va face, acela va păcătui în contra cauzei colegilor săi.

Meseriași Români! precum ne-am arătat în diferite petreceri și conveniri, ca omen de ordine vrednic de atențiunea binevoitorilor noștri, datoria ne impune de astă-dată cu atît mai mult a arata, că totă silința ni-o punem întru învătarea meseriilor noastre și nu mai în orele de recreațiune, după-ce am părăsit dalta și ciocanul, luăm notele în mână pentru a învăța să cântăm.

Isvorul nostru de trai este meseria, ce fiesce-care avem; ei bine, pentru ca să ne arătăm marea atragere ce o avem către meseriile noastre, trebuie să ne grupăm cu toții la un loc și să spriginim fiesce-care după puțină, prin produsele noastre, frumoasă inițiativa luată de comitetul reuniunii noastre.

În scopul acesta comisiunea pentru arangierea expozițiunii noastre industriale a pus la dispozițiunea fiă-caruia trei liste de înscriere pentru cei ce voiesc să spriginescă prin producerile loră această expozițiune, una în localul reuniunii (Strada Gusteriței Nr. 6) a doua

la d-lu Emanuil Solomon, măiestru lăcătuș (Bahngasse Nr. 10) și una la d-lu Constantin Dragoș, măiestru pantofar în (strada Cismădiei), ca astfel înscrierile se pot face cu înlesnire.

Totu odată se face cunoscută, că înscrierile se vor face numai până în 31 Decemvre 1891, când apoi se va constata căți din măiestri și calfe de meseriași români doresc să espună lucrări la expozițiunea industrială a meseriașilor români.

Doritorii de a afla informațiunii mai detaliate le vor putea primi din Reuniune sau dela domni, car au listele de înscriere.

Făcend deci subsemnata comisiune apelă la toți meseriașii români, fiă membrii săi membri ai reuniunii, își espriimă dorința, că cele dîșe se între adînc în inima fiă-carui meseriaș consoiu de chiamare sa.

La lucru dîr și Dumneșu să protégă întreprinderea noastră.

Pentru comisiune:

George Trifan, Toma Simtion,
președinte, notaru.

Literatură.

A apărut:

Dobrogea. Reformele economice și sociale, ce ea reclamă, de I. I. Nacianu, membru al societății de statistică din Paris. Editura revistei „Generația nouă“. Bucureș, Tipografia Ioan Weiss. Calea Victoriei. Nr. 29, 1892. Format 8° cu 32 pagine. Preșul 2 lei. — Autorul acestui valoros studiu pedeză cu pricepere și cu inimă românescă pentru regenerarea Dobrogei, și atrage atențiunea statului român asupra avantajelor și foloșelor, ce această țără ar pute aduce României pe terenul economic, industrial și politic, deoa ea ar fi obiectul unei interesări și ocupațiuni mai seriose din partea statului român. Acest studiu cuprinde următoarele capitole: Statul român față cu Dobrogea. — Reformele economice și sociale, ce se pot face în Dobrogea. Necesitatea d'a se colonisa Dobrogea. Necesitatea d'a se colonisa Dobrogea cu Români și d'a se asimila. — Rolul statului în Dobrogea. — Politica economică și socială ce guvernul ar trebui să adopte față cu Dobrogea.

Emanciparea țeranilor.

Din discursul lui M. Kogălniceanu rostit la jubileul Academiei Române.

(Urmare)

N'a fost totu așa cu noua legiure din Moldova.

Grigorie Ghica de abia instalat Domn își formă noul său minister din bărbați luați din partidul național sau partisan ai nouelor reforme și anume: Alexandru Sturdza, președinte de consiliu și ministru de interne, bărbat carele în calitate de vistier, sub domnia lui Mihail Sturdza, s'a arătat purerea cu mare îngrijire pantru țeran, ca materiă imposabilă; el luă de director pe Costache Rola; Prințul Gheorge Soșu la departamentul de finaoe, avend ca

cu gura putea ajunge la bute; apoi îi dîșe, că nu o va deslega de acolo până ce nu va mânca totă carnea din bute. După aceea Iancu incuia ușa, luă cheile cu sine și plecă.

Elu merse din sat în sat și din oraș în oraș, până când ajunse într'un alt oraș. Aci trase în gazdă la o babă bătrână. Acesta îi dîșu bine de mâncare dîr când Iancu îi ceru apă să bea după mâncare, dîșe că n'are, că de trei ani n'a bîut apă. Când Iancu o întrebă de ce, — răspunse, că în oraș este numai o fântână și în fântâna aceea e un bălaur, care nu lasă pe nime să-i ia apă până ce nu-i dă o fată de mâncare.

Mai stîtu Iancu câtva pe gânduri când de-odată auși trăgîndu clopotele. Atunci întrebă pe babă, că de ce trag clopotele. Acesta răspunse, că mâne vine rîndul la fata împăratului să o mînce și de aceea trag clopotele. Atunci Iancu dîșe, că elu va scăpa pe fata împăratului. — Așa răspunse baba. Tu să o scapi când feciori de crai tar și mar nu cuteză să se lupte cu bălau-

rul. Iancu nu dîșe nimic; vedea elu cu cine are de lucru.

Iancu se culcă și dormi până la dimineață. Când se sculă, auși e'ră trăgîndu clopotele și întrebă, că de ce trag clopotele. Baba îi spuse, că acumă duc pe fata împăratului la fântâna cu bălaurul. Atunci Iancu își luă sabia și chiamîndu-și câni, plecă să vedă cum duc pe fata împăratului.

Uitasem să vă spun, că lupul, ursul și leul umblau după Iancu ca și nise câni. Așa ajungîndu Iancu în mijlocul orașului, vedu fata împăratului într'o trăsură de aur ducîndu-se spre fântână. Se luă și Iancu după trăsura. După-ce sosiră la fântână, fata se scobori, se puse pe un scaun, așteptîndu bălaurul să vină să o mînce. Iancu se apropiă atunci de fată și-i dîșe, că o va scăpa elu; apoi se puse lângă ea, așteptîndu eșirea bălaurului. Dîr fiind-că nu durmise destul de bine în noptea trecută, adormi în pola fetei de împărat. Bălaurul eși și se apropiă de fată să o mînce. Fata atunci începu a plînge. Într'aceea cădu o la-

crimă pe gatul lui Iancu. Acesta atunci se trezi îndată și vedîndu bălaurul, se duse spre el, întrebându-l, că de ce voiesc să mînce pe fata împăratului. Atunci bălaurul îi dîșe, că elu n'are cu nimenea nimic, decât cu fata împăratului și se-lu lase să o mînce. — Bine, dîșe Iancu, dîr înainte de a o mânca trebuie să te lupti cu mine.

Se apucară ei așa-dîră la luptă drăptă și se luptară trei ciasuri. Bălaurul, fiind mai tare, trîtu odată pe Iancu așa de puternic, încât acesta se implântă în pămînt până la genunchi. Atunci Iancu vedîndu, că bălaurul o se-lu mînce și pe el și pe fata împăratului, strigă cânilor săi, să-i vie într'ajutor. Lupul, ursul și leul săriră la bălaur. Leul dîșu bălaurului o palmă așa de sdrvănă, încât acesta ameți. Atunci Iancu porunci săbiei, să taie capurile de focu ale bălaurului, căci bălaurul avea nouă capete. După aceea Iancu tăi vîrfurile limbilor bălaurului, ca semn, că elu l'a omorît. Apoi se apropiă de fata împăratului și i arătă

vîrfurile limbilor. Fata împăratului îi dîșu atunci un inel de aur și jumătate din cărpa sa, cusută cu frî în cornuri, ca semn, că elu a scăpat-o de bălaur. Iancu luă inelul și-lu puse pe deget, e'r în jumătatea cea de cărpă învelu vîrfurile de limbi. După aceea fata împăratului îi spuse, că tată-său a vestit în țără, că cine o va scăpa, va căpata jumătate din împărăția și pe ea de nevastă.

Iancu, de ostenela luptei, adormi e'ră dimpreună cu câni săi. Atunci un fecior de craiu, care voia să capete elu fata de nevastă și jumătate din împărăția, tăi capul lui Iancu și plecă cu fata acasă la împărat, ca să-i capete rîsplată. Dîr mai nainte jură pe fată, că va spune acasă, că elu a omorît bălaurul.

Așa s'a și întemplat. Merseră acasă. Aci împăratul, tatăl fetei, îi dîșu jumătate din împărăția și fata de nevastă. Să vedem acum, ce s'a întemplat mai departe cu Iancu.

După o lungă vreme, se trezi leul și vedîndu pe stăpînul său mort,

directorul pe Ioan Silionu; Alexandru Costache Sturdza repausatul nostru consul general la Salonico, a fostu nu mitu postelnicu secretaru de stat; — la departamentul justitiei, Petru Rosset-Bălănescu, parintele lui Neculae Rosset-Bălănescu ministru de esterne sub Cuza-Vodă și carele m'a ajutat multu la înlăturarea piedicelor și intrigilor în contra decretărei și aplicărei legii rurale din 1864; Directorul alu ministerului justitiei a fostu numitu Dimitrie Ralet, acela carele în 1848 a scrisu o întrăgă literatură în contra regimului lui Michail Sturdza și în deosebire „Plutarculu Moldovei”; — la hătmăniă seu ministerul de răboiu a fostu numitu Teodor Balșu, dîșu tînărul și viitorul caimacan, după retragerea din domniă a lui Grigorie Ghica la începutul răboiului turco-rusesc din 1854; — la vornicia bisericăscă și epitropia învătăreii publice, între alte cuvinte la ministerul cultelor și instrucțiunii publice, a fostu chemat Niou Ghica, Comăneșteanu, văr alu Domnului, patriotu înflăcăratu, spiritul înaltu, partisanu înfocat alu reformelor sociale și care intrunea în elu tôte calitățile bune, fără unu singuru defect alu Ghiculescilor; — șefu poliției capitalei a fostu numitu Petru Mavrogheni, viitorul și cel mai capabilu bărbat de finanță alu României.

Cu unu asemenea Domn ca Grigorie Ghica Vodă și cu așa ministri, noua lege rurală nu putea să fiă de cât o lege de progresu, decât o lege blândă, părintescă pentru țărani. Noua legiure consfinția drepturile seculare ale țărănilor, hotărî, ca ogorele țărănesci să fiă alese și stălpite, țărani să nu pôtă fi strămutați din ele; se desfinția dijma și tôte angariile lor. Munca datorită cătră stăpâni de moșii era bine determinată. Această lege era înainte mergătoare și pregătitoare legii rurale din 1864. Dacă ea n'a produsu efectele salutare cari se așteptau de bunul domnitor, cauza trebuie căutată în a totu puternicia proprietărilor, în slăbiciunea guvernului, care, prin însăși instituirea sa, era, provisoriu și prin urmare fără putere.

Etă în ce stare se găsea ajunsă cestiunea rurală, când tractatul de Parisu decretă, că populațiunile din țerile române voru fi consultate, și când în adunările mume, țărani, pontășii, clăcașii, iobagii, veniră de luară locu alăturarea cu foștii domni, cu boerii stăpâni de moșii, cu episcopii și cu Egumenii de mănăstiri (și aceștia erau stăpâni de moșii și adesea mai împilători pentru țărani de câtu chiar boerii însărcinați cu datorii și cu numărôsă familiă.)

În adunarea din Iași, cu deosebire de cea din Bucuresci, cum am arătat mai sus, între alte reforme de organi-

sațiă dinăuntru a venit la ordinea dîlei și chestia legii rurale.

Deputații țărani, în număr de 14, au venit în mijlocul nostru slab, purtând pe fruntea lor stigmatele muncii silite, și potu dice chiar goli. De pudore pentru străini și pentru adunarea în care ei intrau ca reprezentanți a mai multu de unu milionu de impilați, Unioniștii s'au grăbitu a-le înlesni cumpărarea de haine noi.

Țărani moldoveni în desbaterile Camerei ca și fii lor în câmpiile Bulgariei, au dovedit, că în vinele lor curge încă sângele Romanilor, cuceritorii lumii. Respectuoși, dăr fără înjosire cătră nobilii lor colegi și stăpâni, însă liniștiți și fermi, ei s'au arătat pururea demni, chiar când în față li-se tăgăduiau drepturile, chiar când li se imputa lenea ca cauză a sărăciei lor; ei în curând, prin atitudinea lor, au ajunsu a impune stima chiar asupritorilor lor. Cu dreptu cuvântu dăr, li-s'a aplicat numărarea de talpa casei, numire, care eu am scris'o sub fotografia, reprezentându pe deputații pontășii, și pe care am trimis'o lui C. A. Rosetti. (Unu esemplar din această fotografiă se află încă astăzi espusă în sala de conferințe a Camerei noastre de deputați.)

În marea luptă pentru Unire, deputații țărani au rezistat la tôte încercările de corupțiune și promisiunile separatiștilor; ei au statu credincioși alături cu unioniștii. Și când în ziua de 7 Octomvre 1857, în a șeptea ședință, Adunarea ad-hoc a votat, afară de două voturi, alu logofetului Alecu Balșu, și alu locșitorului Episcopului de Romanu Hermeziu, propunerea pentru Uniunea Principatelor prezentată de mine și când votul s'a proclamat de președinte Ioan Rôtă, deputatul țărănilor din județul Putna, a esclamat în gura mare în numele celorlalți deputați clăcași: noi nu șcim a ură, dăr Dumneșu șcie a se îndura.

În ziua de 9 Noemvre 1857, în a 16-a ședință a Adunării, repausatul Anastasie Panu, a datu cetire propunerei locuitorilor pontășii exprimându dorințele țărănimii. Această propunere este una din pledoriile cele mai elocinte în favorea țărănilor; ea descrie cu litere de foc suferințele seculare ale muncitorilor; altmintrelea nu contestă nici unu drept, nu cere nimic gratuitu dela proprietari, decât liberarea brațelor prin răscumpărarea boerescului (clăcei), și prin urmare a rămâne în mâna lor ca proprietate absolută pământul cultivat de ei în puterea legilor de pe atunci.

Acestu act, o adevărată plângere a unui întregu popor, ar trebui să fiă cetit și reproduș în întregimea lui; totuși, în vederea scurtului timp ce-mă

este dat, mă voiu mărgini a ceteri concludiunea lui; et'o:

„Suspiniul, durerea noastră de tôte zilele, dorința cea mai mare pentru care ne rugăm și nopte la Dumneșu să se îndure, este căderea boerescului; de aceea voim să rescumpărăm și tôte acele cu care suntem împovărați cătră boerii de moșii. Voim să scăpăm, voim să ne răscumpărăm de robia în care suntem; voim să ne răscumpărăm să nu mai fim ai nimănu, să fim numai ai țerei și să avem și noi o țară; amă înghenunchiatu, amă îmbrăncit u toții; cum suntem nu o mai putem duce îndelung; nu voim să jionim drepturile nimăru, dăr nici alu nostru să nu se întunece.

„Din bun și străbun noi amă avut dreptul de a ne lucra pământul trebuitor pentru hrana noastră și a vitelor noastre, fără să ne pôtă nimeni alunga de pe densusu...”

„Să fiă deci o adunare obștescă unde să avem și noi omenii noștri; să se cernă și să se desbată drepturile boerilor și drepturile noastre, și ceea-ce o țară va găsi, că suntem datori, cu sudorile noastre vom plăti. Omul, ca să scape din robia și să fiă stăpân la casa sa, vatra și ogorul seu, cu tragere de inimă va lucra și se va răscumpăra.”

Aceste cuvinte nimenea aș în România nu le va găsi revoluționare și comuniste, pentru că faptele au dovedit, că realizarea cererilor țărănilor făcută în 1864 nu a scăduțu valoarea proprietăților, ci din contră a înțecit'o, nici a făcutu din țărani despoitori comunisti ai moșilor străine. Aceste cuvinte, repetu, au stărnit în 1857 o furtună în tôte România, bine înțelesu din partea stăpânilor de moșii; căci țărani, avându încredere și în dreptatea cauzei lor și în curagiul și spriginul energicu alu apărătorilor lor, sperându mai ales în dreptatea Europei, care-și plecase auzul la strigătele de durere ale unui întregu popor, se ținură liniștiți. Deputații lor își sfirșiră plângerea lor prin aceste frumoșe și uimitore cuvinte.

„Măntuirea noastră, după Dumneșu dela sfatul puterilor o așteptăm; ele au luat și ținu sorții României în puternica lor mână; numai ele potu implini mărșă fapta de a scoate unu popor din mormentalu, în care a zăcutu până acum. Biruințele cele mari, câștigate se vor șterge de pe stălpii cei înalți, pe cari sunt scrise; petrele se vor prefăce erăși în nisip, dăr înviera României, săpată adencu în inimile tuturor Românilor, trecend din strănepoți în strănepoți vor bine-cuvânta timpurilor viitoare numele întemeiatorilor unu popor.”

În tôte județele proprietarii se adunară, formulară protesturi, jalbe, memorii,

în vedere de a sprijini proprietatea și de a arăta ce false sunt afirmările țărănilor. Fură unele publicate prin diare, altele comunicate reprezentanților puterilor străine.

Propunerea țărănilor a fostu trimesă în cercetarea comitetelor proprietarilor mari și proprietarilor mici; ea a datu locu la discuțiuni înfocate, la învinovățiri teribile în contra țărănilor; și ce este mai trist și mai dureros este, că acușările cele mai violente, că refuzurile cele mai absolute de ori-ce reformă în favorea țărănilor n'au pornit din sinul comitetului proprietarilor mari câtu din sinul comitetului proprietarilor mici, acei cari aveau pe părțile lor de moșii câte, 5, 10, multu 15 clăcași. Aceștia țipau mai tare decât acei cari aveau mii de falc și sute de pontășii; precum în faptă cei d'intăi, în sărăcia lor, tractau pe clăcași mai rău (și tocmai ca pe Țigan) decât boerii bogăți, în inima cărora la mulți se aflau simțeminte compătimitore pentru sorțea clăcașilor, și dintre cari mulți erau în capul reformei emancipatrice. De aceea raporturile, și alu comitetului proprietarilor mari și alu proprietarilor mici, și majoritatea și minoritatea nu cuprindă nici o soluțiune; deslegarea cestiiei, nodului gordianu, se lasă unei viitoare adunări legislative, adevă unu viitoru neunoscutu.

(Va urma).

ULTIME SCIRI.

Bucuresci, 5 Decemvre. Crisa ministerială continuă. Circulă svonul, că M. S. Regele nu s'a pronunțat încă asupra demisiunilor ministrilor Lascaru Catargiu, Olănescu și generalu Lahovari. Asemenea circulă vestea, că la casu când generalu Florescu va fi însărcinat cu formarea ministeriului, densusu ilu va completa cu domni Gr. Cozadini, Pake Protopopescu și colonelul Poenariu.

Viena, 4 Decemvre. Delegația austriacă a votat fără modificări bugetele resbelului și marinei și cheltuelile pentru Bosnia și Herțegovina. Ministrul de resbelu a mulțumit profesorului Billroth pentru ideile emise în privința serviciului rănitorilor în campania și a promis a le supune în studiu amănunțit.

Londra, 4 Decemvre. Ministrul afacerilor streine a primitu dela ministrul Engliterei la Peking o depeșă, care confirmă măcelul creștinilor: victimele sunt tôte indigene; nici unu europen nu se află printre ele.

dădu ursului o palmă să se scole, acesta se sculă, apoi dădu elu o palmă lupului, ca să se scole și elu. După aceea ținură toți trei sfat, cum să învie pe stăpânul lor. Leul mai întâiu, găci cum să învie pe stăpănu-s'o. De aceea trimise pe lupu după erbă vie, dîcend, că să umble iute, să nu zăboviască multu, jucându-se cu oile. Lupul plecă. Dăr vedend nisece oi pe costă, se duse la ele să le întrebe de sănătate. Într'unu târziu se întorse, dăr fără ierbă vie. Atunci leul, vedendu-lu cu botul roșu, îi dîse: Ved, că nu te-ai dusu unde te-am trimis, și îi dădu o palmă de îi sări unu ochiu. După aceea trimise pe ursu, dîcendu-i, nu cumva să se încurce într'o via, căci lui îi placu strugurii.

Plecă ursul. Dăr dăndu de o via, se apucă să mănânce la struguri, uitându-și de ierbă vie. Când se întorse și leul îl vedu, că nu aduce ierbă vie, îi dăde și lui o palmă, de îi săriră urechile de pe jumătate, — de atunci a rămasu ursul cu urechile ciupite. Apoi plecă elu însu și, dîcend lupului și ur-

sului, ca nu cumva să lingă ceva sânge de pe stăpânul lor.

Plecă leul. Ajungend într'o pădure, vedu unu șerpe mare câtu o prăjină, ducend în gură ierbă vie. Leul îl întrebă, că la ce îi trebuie ierbă vie. Șerpele îi răspunde, că o rotă de caru i-a omorit unu puiu, și voiesce să-l învie. Atunci leul, ceru să-i dea și lui puțină. Șerpele n'a vrut. Atunci leul, punend laba pe capul șerpelui, îi luă ierbă și se întorse cu ea la stăpânul seu, și punendu-o pe rană, îl învia îndată.

După aceea îi spuseră câni, că unu fecioru de craiu l'a omorit. Iancu atunci ce să facă? — Plecă spre curtea împărătescă, să-și ia răsplata, fiindcă a scăpatu pe fata împăratului. Ajunsu aci, intră în casă. Cătu îl vedu fata, se duse la tată-s'o și-i spuse, că acesta a omorit bălaurul, eră nu feciorul de craiu, și decât vrea să șcie, cu bună semnă, să-l întrebe după inelul de aur, care i-lu dăduse ea.

Împăratul făcu, precum dîsesse fata, și într'adeveru, află la Iancu inelul de aur și jumătate din cărpa fetei sale. Atunci porunci, ca pe feciorul de craiu

să-lu lege de o pătră de mără și să-lu arunce în mare.

În ziua următoare se făcu la curtea împărătescă a doua nuntă, și Iancu luă pe fata împăratului de nevastă. După vre-o câte-va zile, spuse Iancu împăratului, că are o soră și vră să o aducă și pe ea la curtea împărătescă. Împăratul voia să trimită cu elu nisece omen de pază, dăr Iancu nu primi, ci luand doi cai, plecă să aducă pe soru-sa.

Sosind în palatul smeilor, descuiă ușa, unde închisesse pe soru-sa, și intră. Cristina mănecă tôte carnea din bute și mai avea numai unu os, la care tocmai rodea, când intră Iancu. Acesta o deslegă. Dăr ea ascunse osul ce-lu rodea în buzunarul rochiei și suindu-se pe cal, plecă cu frate-său la curtea împărătescă. Aci, fiindcă era spre sēră, servitorii așterneau paturile. Cristina se duse să ajute și ea, și afland în care pat dorme Iancu, scose osul din busunar și-lu puse în pat, ca înțepându-se în el, să mără. Se credea adevăratu, că decât cineva se înțepă în os de omă, mōre.

Iancu, ostenit de drum, se culcă

de vreme. Atunci osul îi intră între coște și Iancu muri. Diminșă erau tôte gata de mănecare și toți erau la masă, numai Iancu încă nu venise. Lu așteptară mai multă vreme cu masa. Leul oarele șcia, că stăpănu seu nici-odată nu obișnuiesce să dormă așa de multu, dîse cătră împăratul, că de bună semnă s'a întemplat ceva. Împăratul nu voia să creșă. Leul, vedend, că stăpănu-s'o nu se mai scōlă, merse în casa unde dormia acela și într'adeveru, i-lu află mortu. Atunci se duse la lup și-lu întrebă, decât mai ține ierbă vie, ce i-o băgase în ureche. Lupul dîse, că da, să o caute în urechea dreptă. Cătu leul, dăr ierbă nu-i ca-n palmă. Atunci necăjit, ce era trase lupului o palmă de-i sări și celalaltu ochiu. Atunci lupul îi dîse să caute în urechea stângă, că acolo e. Căutand leul, află într'adeveru ierbă vie, pe carea punendu-o pe rană, unde-lu înțepase osul, îl învia.

Iancu căpătă jumătatea de împărăție, peste care e domn și în ziua de azi. Țera lui se chemă „Țera poveștilor”.

P. F. studentu.

CARACTERULU.*)

Insușirile caracterului.

3. Fidelitatea.

Tăria voinței și a hotărîrii se poate câștiga numai prin eșec. Numai prin propria putere se poate ține la înălțime un bărbat; alții nu-i pot ajuta aici. Elu singur este domn peste faptele sale. Elu se poate feri de minciună și se mîrgă pe calea adevărului; elu poate încunjuja sensualitatea și se fiă moderat; elu poate se urască cruditatea și se fiă amabil. Tote aceste și mai multu încă sunt în puterea lui și sunt de lipsă pentru disciplinarea propriă. Numai dela elu atîrnă, ca se fiă liberu ori unu sclavu.

Epictetu dice: Noi nu alegem înșine rolurile în viață, nici n'avem de a face cu ele; datoria noastră este numai și numai de a le juca bine. Sclavulu poate se fiă totu așa de liberu, ca stăpănu, și libertatea e celu mai mare daru alu cerului. Fără de ea tote celalalte n'au preț, cu ea suntu superflue, fără de ea cu neputință... Trebuie se convingeți pe omeni, că fericirea nu e acolo, unde o caută ei în orbia lor. Ea nu e nici în bogăția, nici în tăriă, séu în putere: căci Nero, Sardanapal și Agamemnon suspinau, plângeau și erau sclavii împrejurarilor și nebuni. In voi înși-vă zace fericirea; în adevărata libertate, în lipsa, séu învingerea ori cărei frice josnice; în deservșita stăpănire de sine; în puterea cumpătului și a păcii; în curagiulu egalu de a trăi fiă în sărăciă, fiă în veselie, bolă și chiar în mörte.

Semțulu de datoriă este o putere ce susține chiar și pe bărbatul curagiosu, putere care 'lu întăresce și 'lu incurăgieză. Astfelu răspunse Pompeiu amiciloru săi, cari ilu stătuiau se nu plece cu corabia pe o furtună grozavă, ca se nu se inee: „E de lipsă, se mergu, nu se trăiescu.“ Unu cuvântu, nobilu mai alesu decă este însoțitu de faptă!

Tocmai așa se putea aștepta dela marele Washington ca credința cătră datoria sa se fiă motorulu principalu alu vieții sale. Cunoscendu și odată claru datoria sa, elu și-o împlinea în ori ce casu și cu hotărîre neînfrănată. Nu cu privire la urmări, nici pentru gloriă, séu pentru altu tavoru, ori câștigu, ci numai și numai pentru că a fostu bine și corect, trebuie se se facă cum se cade.

Și cu tote aceste Washington avea o părere tôte modestă despre sine însuși. Când 'i se oferi comanda superiöra peste cea dintăiu armată americană, multă vreme nu se putea decide a-o primi, până ce în cele din urmă i-s'a impusă apröpe cu sila. Când a mulțumitu congresulu pentru onörea, că 'i s'a încredințatu unu postu atâtu de însemnatu, dela care va depinde în așa mare măsură viitorulu țerii, elu duse între altele: Vă rogü se vă aduceți a-minte mai târziu, decă s'ar întempla o nenoröcire, care ar putea se strice renumelui meu, că eu adu cu totă francheța nu mă consideru de capabilu de a împlini cum se cade postulü ce mi-l'ati încredințatu!“

Washington a mersu înainte pe cărarea datoriei, mai întăiu ca comandantü superioru, apoi ca președinte, fără ași călca vre-odată

cătuși de puțin datoria. Nu-i păsa decă era séu nu popularu, ci-și făcea datoria, de i-ar fi adusü popularitate ori nu, și dei-ar fi amenințatu chiar și puterea și poziția. Astfelu stăruiau pe lângă elu, se respingă tractatulü ce l'a încheiatu Jay cu Anglia. Dér onörea lui și a țerii era în jocu și elu a refusatü de a satisface a-cele cereri. Se redică o mare furtună în contra tractatului și Washington era așa de uritu, încätü era p'aci se-lu bată cu pietri. Cu tote aceste elu aprobă tractatulü și lăsă se între în vögöre, cu tote rugărilor și obiecțiunile. Elu răspunse la aceste numai: „Ori câtü de mulțumitorü și fi pentru multele dovedü de consimțire și aprobare a țerii mele, eu aceste totuși nu le potü merita, decätü atunci, când voiu urma vocei consciinței mele.“

(Va urma.)

Din Codicele Mateiu Voileanu.

Pilde filosofesce de pe limba cea pröstă grecescă talmăcite romănescă.*)

— Starea unui omü, ce este supusü patimiloru lui, este mai rea, decätü starea unui robü ticălosü.

— Biruitorulu se cuvine se fiă mulțumitu de biruința sa, și se ierte pe celü biruitu.

— Se fi pururea fără de rütate, și fără de vicșugü, măcarü de țis'ar întempla se-ți röpui și viața pentru aceste bunătăți.

— Indatü ce se dă omulu pe sine în lucruri necuviinčiose, își pierde rușinea.

— Cine poruncesce cu multă stăpănire celora ce suntü supuși lui, află adese altü stăpănu, de-i poruncesce și lui intru același chipü.

— Caută cu ce nemü faci cuscă, când vrei se însori pe fiulu täu, pentru căci rădęcina dă la copaci și la ramuri rütatea ce are.

— Cine țis-au spusü greșelele altuia, are gândü se spuie și ale tale altuia.

— Vinulu se fiă câtü de tare, nici-odată nu ridică atăta mintea omulu, câtü o ridică o patimă neînfrănată.

— Crescerea cea bună stă intru a avé tinëru obiceiuři lăudate.

— Scumpulü vede pururea marea pustietate în casa lui.

— Celuia ce și-a perditü rușinea, inima lui este mörta.

— Cei sërăci se cuvine se învețe învătaturile pentru ca se se facă bogăți, și cei bogăți pentru ca se le aibă ca o podöbă.

— Bogățiile cele mai bune ce ar puté se dea neștine copiloru săi, suntü: se-i creșcă bine și cu cinste.

— Vrășmașulu celü mare alü omului este pochta (pofta) lui.

— Cine are unü mestegugü, are o comöră.

— Mijlocirea cea mai temeinică pentru ca se trăescă neștine cu odichnă este, se-și înfrăneze patimile lui.

— Beția este ușa prin carea intră omulu în lucruri necuviöse.

MULTE ȘI DE TOATE.

Legendă persiană despre originea vinului.

Cele mai vechi date despre originea vinului, alü acestui resfătatü fiu alü viței de viă, se află în S-ta Scriptură, unde se dice: „După-ce a eșitu Noe din corabiă, s'a aședatü în pământulu Sinearü,

* Alesu de Moșulu. (Nota acăsta în rëndulu trecutü s'a omisü din nebagäre de semă) — Red.

a începutü a lucra pământulu și a planta viă. Cocöndu-se pömele de viă, Noe a scursü dintr'ensele vinü și a bëutu; și de öre-ce vinulu era förte dulce și elu nu seia puterea vinului, a bëutu mai multu decum ar fi trebuitü se bëe și...“

Veselu din fire, Românulu învrednicece pe unü, „puiu de Românü“ cu meritulu de a fi descoperitu via, din care pricină ilu slăvesce și-lu cinstesce cum se cuvine, căci etă ce dice elu în următörea poesiă:

Tata Noe celü bëtränü
Fost'a fostü, puiu de Românü,
Elü a născutü veselia
Când a descoperitü via.
Se-lu slăvimü,
Se-lu cinstimü,
Totü cu vinü
Și pelinü.

Deducțiă curiosă acăsta, dér povărită.

Afară de aceste date ale S-tei Scripturü despre originea vinului, mai esistă altele intr'o legendă persiană, care — nu mai puțin curiosu ca Românulu, — atributeu d'adrepulü unei femei meritulu d'a fi descoperitü vinulu. Mullah Akber, vechiu scriitorü persanu, etă ce serie despre originea vinului:

Regelü Djemjid, care a ridicatü Persepolea, — cetate cunoscută și adu Persilorü sub numirea de „Fukht-e-Djemjid“ (Tronulu lui Djemjid) — i-a plăcutü afară din cale strugurii. Ca se pötă deci gusta din acăstă delicatäsă în tôte anutimpurile, a pusü intr'unü vasü o mulțime de struguri, ér vasulu l'a aședatü sub pământu intr'o pivniță. După ce însé strugurii au fostü puși grămadă unulu peste altulu, förte naturalü, că au începutü se fërbă, și când mai târziu regele a gustatü din mustulu ce ferbea în vasü, nici intr'unü chipü nu i-a plăcutü și atätü îi pärtü de greșosü, încätü ilu ținea a fi chiar veninü. Cu tote acăstea a luatü din acăstü mustü și a umplutü vr'o câteva vase, însemnändü pe fiecare vasü cu litere marü bombate, înfricoșatulü cuvëntü: „veninü“.

S'a întemplatü însé, că o favorită a sa din haremü a avutü intr'o di nisce dureri cumplite de capü, dureri ce o chinuiau strașnicü, încätü mai bucurosü ar fi voitü se mörä, decätü se le mai supörte cu atăta vai și amarü. Desperatä astfelu, a venitü de odată la idea înfricoșată a sinuciderei, și iute s'a și hotărütü se se invenineze. Voindü deci se-și sevärsescă acăstă seriösă hotărîre, în ascunsü a luatü unulu dintre vasele pe cari regele a scrisü cuvëntulu „veninü“; și hotărütä se mörä, l'a golitü până'n fundü. Dér lucru ne mai pömenitü, presupusulü „veninü“, în locü se-i aducă mörtea, o oufundă frumosü intr'unü somnü dulce, și mai târziu s'a tređitü cu zimbetulu pe buze, voidsä și în deplină sănätate: și-a urmatü deci și în departe beutura „veninosă“ până ce nu a vëđutü binișorü fundulu la tôte vasele cu „veninü“.

Regele Djemjid, dändü de urma aventuriloru frumösei sale, a făcutü probe noue cu strugurii, a mai pusü din acăstă delicatäte în vase și — lucru ciu datü, în scurtü timpü acăstü „veninü“ deveni o bëatură predilectă, ce s'a estinsü a fi întrebuințată de intröga sa curte.

D'aiet vine, că Persii numescü vinulu și până în ziua de astăđi „zeher-e-khus“, adecă — veninü dulce.

* Curagiü la bătrănețe.

Comandantulu francesü ducele de Montmorency, cunoscutü din istoria regelü Henric II, alü Franciei, era unü bărbatü vitëz și evlaviosü. Cea din urmă din cele patru lupte, în cari se distinsu elu, a fostü la St Denis. Elu se afla atunci în vërstă de 80 de ani și dovedi o presentă de spiritü și o putere trupescă förte mare. Atacatü fiindü de unü soldatü de ai dușmanilorü, 'lu străpunse pe acăsta cu sabia. Unü altü duș-

manü folosindu-se de momentulu acăsta slobođi unü pistolü asupra lui în cöste. Ducele, a căruu platoșă era ușöră, fiindcă vërta sa înaintatü nu-i permitea se pörte una grea, fü ränitü, dér elu nu-și pierdü curagiulu, ci se întörse și-lu isbi pe soldatulü dușmanü, cu mänerulu săbiei; apoi atacatü fiindü de mai mulți dușmani, căđü ränitü ducele de Montmorency. In curändü însé dușmanii fură bätuți și soldatüi ducelui, veniră se-i anunțe, acăstua biruința armatei sale Ducele răspunse: „Voi muri, dér mörtea mea e fericită, fiindcă morü pe câmpulu de onöre, spuneti regelü și reginei, că am aflatü mörtea cea multü dorită.“ Dicöndü acăstea și dede sufletulu vitëzulu bëtränü în brațele camerazilorü săi.

SCRİI COMERCIALE.

B.-Pesta, 28 Nov. In negoțulu de produse mișcare puțină. Esportulu neînsemnatü, consumulu internu moderatü.

Victualie. Oule alese, 35—36 la 1 fl., lada de 1440 oue 39—40 fl. — *Galițe*: găsce 3—3.50, grase 4.50—5.50, grase vii 5—6; rațe grase 2.50—3 fl., cuoi 3.50—4.50 fl., găini 80 cr.; 1 fl., pui 64—90 cr. tôte cu pärechea. — *Selbätăciune*: iepurii 1.50 bucata, găinușe 1 1.50, fasanü 2 fl. bucata, căpriöra 80 cr. poröu selbaticü 60 cr. până la 80 ct. chilogr.

Păstăöse. Fasolea mare 7—7.50 fl., mazëre 12 fl., linteä 9 fl., macü 6—6.50 florinü.

Nucü. Au intratü 600 m. metr. de Transilvania; s'au vëndutü cu 30.50—32 fl., de rëndü 22—23 fl.

Pei s'au vëndutü sërbescu cu 72 fl. pr. 102 bucăți, de mei macedoneni 10,000 ä 113 fl., 5000 de Dalmația ä 70 fl. pr. 100 bucăți. și 2%.

Pei uscate, boi grei, prima, 84—86 fl. de mijlocü 78—82 fl., vaci 82—88 fl., pittlingü 95—100 fl., Kneip 120—130 fl. suta de chilogr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 2 Dec. n. 1891.

Sămînțe	Calitatea per Hect.	Prețulu per 100 chilogr.	
		dola	până
Gräu Banățenescu	80	11.30	11.50
Gräu dela Tisa	80	11.30	11.50
Gräu de Pesta	80	11.25	11.45
Gräu de Alba-regala	80	11.30	11.50
Gräu de Bácska	80	11.30	11.50
Gräu ung. de nordü	80	—	—

Sămînțe vechi ori noue	soiulu	Calitatea per Hect.	Prețulu per 100 chilogr.	
			dola	până
Sëcarä		70—72	10.35	10.50
Orzü	nutrețü	60—62	6.25	6.60
Orzü	de vinars	62	6.75	7.25
Orzü	de bere	64	7.40	8.70
Ovësü		39.41	6.40	6.65
Cucuruzü	bănät.	75	6.60	6.65
Cucuruzü	altü soiü	73	6.55	6.60
Cucuruzü	"	—	5.80	5.95
Hirișcă	"	—	6.25	6.50

Producte div.	Soiulu	Cursulu	
		dola	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur. francesă	42.—	48.—
"	roșiă	52.—	62.—
Oleu de rap.	rainatü duplu	39.—	39.50
Oleu de in		6.90	7.10
Uns. de porc	dela Pesta dela țără svëntată	57.50	58.—
Slănină	afumată	45.—	46.—
Sëu		55.—	56.—
Prune		36.—	37.—
Lictarü	din Bosnia în buți din Serbia în saci slayonü nou banățenescu din Ungaria unguerescu sërbescu	17.	17.50
Nucü		—	—
Gogoși		—	—
Miere	brütă	—	—
"	galbină strecurată de Rosenau	36.—	38.—
Ceară		140.	141.
Spirtü	brütă	24.	24.50
"	Drojdiuțe de spirt	26.—	26.50

Tergulu de rimători din Steinbruch. La 30 Nov. n. starea rimătorilorü a fostü de 131,811 capete, la 1 Dec. au intratü 1488 capete și au eșitu 1230 remänändü la 1 Dec. unü numărü de 132064 capete. — Se notëză: marfa unguerescă veche, grea dela 45 până la 46 cr marfa unguerescă tineră grea dela 46— cr. până la 47— cr., de mijlocü dela 46 1/2 cr. până la 47 cr. — ușörä dela 45— cr. până la 46— cr. — Marfa țëranescă grea dela 43— până la 45— cr. — de mijlocü dela 43— cr. până la 44— cr. ușörä dela 42— cr. până la 44 cr. — Marfa de România

* După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 255 alü „Gaz. Trans.“ din 1891.

Bakony de grea dela — cr. până la — cr. trahisito mijlocia grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușorâ dela — cr. până la — cr. transito dto țeposâ grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia dela — cr. până la — cr. **Marfa sârbescâ** grea dela 44—45 cr. transito, mijlocia grea dela 43—44 cr. transito ușorâ dela 42—42 cr. Porci îngrășați de unu anu dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ocukuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindâ dela — cr. până la — cr. Cântăriți la garâ cu 4 1/2.

Cursulu pieței Brașovului

din 5 Decembrie st. n. 1891.

Monede românesce Oump.	9.27	Vend.	9.31
Argintu românesc	9.24	"	9.25
Napoleon-d'or	9.30	"	9.35
Lire turcesc	10.48	"	10.53
Imperial	9.48	"	9.53
Galbin	5.40	"	5.45
Scris. fonc. „Albina“ 6%	101.—	"	—
" " " 5%	99.50	"	—
Muble rusesce	112.—	"	113.40
Mărci germane	57.40	"	57.80
Discontul 6—8% pe anu.			

Cursul losurilor private din 2 Dec.

	oump.	vinde
Basilica	6.25	6.75
Creditu	186.—	186.50
Clary 40 fl. m. c.	51.75	52.75
Navig. pe Dunăre	121.—	123.—
Insbruck	23.60	24.60
Krakau	22.—	22.80
Laibach	22.—	23.—
Buda	51.50	52.50
Palfy	51.75	52.75
Crucea roșie austr.	16.80	16.80
dto ung.	10.40	10.80
dto ital.	11.50	12.50
Rudolf	19.50	20.50
Salm	59.—	60.—
Salzburg	24.50	25.50
St. Genois	61.—	62.50
St. Stanisla	27.50	28.50
Trieste 4 1/2% 100 m. c.	123.50	129.50
dto 4% 50	53.25	61.25
Waldstein	35.75	36.75
Windischgrätz	51.75	52.75
Serbesci 3%	36.70	37.10
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	113.50	114.—

Cursul la bursa din Viena

din 4 Decembrie a. c. 1891

Renta de aur 4%	104.35
-----------------	--------

Renta de hârtia 5%	101.—
Imprumutul căilor ferate ungare	116.80
aur	97.50
dto argintu	111.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [1-ma emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [3-a emisiune]	—
Bonuri rurale ungare	90.25
Bonuri croato-slavone	104.50
Imprumutul cu premiul ungurescu	196.—
Losurile pentru regularea Tisei și Saghedinului	129.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescu	—
Renta de hârtia austriacă	91.80
Renta de argintu austriacă	91.53
Renta de aur austriacă	108.40
Losuri din 1860	135.75
Acțiunile băncii austro-ungare	1004.—
Acțiunile băncii de creditu ungar.	322.—
Acțiunile băncii de creditu austr.	276.75
Galbeni împărătesci	5.59
Napoleon-d'or	9.95 1/2

Bursa din Bucuresci din 2 Decembrie.

Valori	%	cuupe
Renta româna perpetua 1875	5 1/2	100.—
Renta româna amortisabilă	5 1/2	97 1/4
dto	4 1/2	84.
Renta rom. (rurale convertite)	6 1/2	103.—
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2	—
idem idem	4 1/2	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutul Oraș. Bucuresci	5 1/2	—
idem idem din 1884	5 1/2	94.—
idem idem din 1890	5 1/2	92 3/4
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—
Credit fonciar ruralu	7 1/2	—
idem idem	5 1/2	100 1/2
Credit Fonc. Urb. din Bucuresci	7 1/2	104.—
idem idem	6 1/2	108.—
idem idem	5 1/2	94 1/4
Credit Fonc. Urban din Iași	5 1/2	85.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	276.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil interimal: Gregoriu Maior.

Dela Tipografia „Aurora“ A. Todorană din Gherla

se potu procura următoarele cărți :

I. Cărți cu prețuri foarte reduse:

Renascerea limbii românesce: în vorbire și scriere, invedită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași, (Opă completă.) Broșura I, II și III. Prețulu broș. I, II. câte 35 cr. — Broșura III. 25 cr. Tote trei împreună 80 cr.
Merinde dela școlă seu învățături pentru poporū, culese din diarul unui școlarū, de Dr. George Popa. — Opulu acesta, pentru povățuirile lui valorose, are să ocupe unu locu de frunte în bibliotecile năstre populare. D-lu autoru a avutu nimerita ideă, de a publica prin opulu de față unu diaru de școlă ce și-lu făcuse ca elevu de anulu I. alu școlii populare superioare din Cămpeni, va să dăcă pre când era în alu 4-lea anu de școlă. În acestu diaru se cuprindū diferite impresiuni din copilăria, atâtu din școlă, câtu și afară de școlă, o colecțiune bogată de diferite povățuiri primite dela învățatorulu seu, pe care autorulu le-a prelucratu și dezvoltatu cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală religioasă, naționalitate, igienă, economiă, istoriă, etc. etc., se află în acestu opū, așa că singuru numai câteva din cele 32 capitole, cum ar fi d. e. capitolulu despre fumatu, despre curățirea trupulu etc., ar fi de ajunsu pentru a merita să nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românescă. Opulu cuprinde 289 pag. 8°. — Prețulu unui esemplaru 60 cr.
Barbu cobzarulu. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulu 10 cr.
Cântăreța. Novelă de Dem. Danu. Prețulu 15 cr.
Idealulu perdutū. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 10 cr.
Opera unui omu de bine. Novelă originală. — Continuarea novej „Idealulu perdutū“ — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 10 cr.
Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.
Proba de focū. Comediă într'unu actū de A. Cotzebu, localisată de Irina Sonea-Bogdanu. Prețulu 10 cr.
Codreanu craiulu codrului. Baladă de George Simu. Prețulu 6 cr.
Ultimulu Sihastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 6 cr.
Bunica și nepotelulu Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, de G. Simu. Prețulu 6 cr.
Prin mörte la victoriă. Comediă într'unu actū de A. Cotzebu localisată de Irina Sonea-Bogdanu. Prețulu 10 cr.
Elu trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulu 15 cr.
Branda seu nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșu. Novelă istorică națională. Prețulu 15 cr.
Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulu 20 cr.
Probitate în copilăria. Schiță din

sfera educațiunii după Legouvé. Prețulu 6 cr.
Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide, trad. în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 20 cr.
Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Reginei României. Prețulu 10 cr.
Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu Volumu de 192 pagine cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redusu (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.
Tesaurulu dela Petrosa seu Cloșca cu puu ei de aurū. Studiu archeologicu de D. O. Olinescu. Prețulu 15 cr.
365 Anecdote și Glume adunate, prelucrate și arangiate de Titu V. Gheaja. Cuprinsulu acestui opū este foarte petrecătoru, așa, că cetindū numai o pagină din elu: caută să ridi ori câtu ai fi fostu de năcăjitu și măchnitu altmintrele. Prețulu 40 cr.
Colectă de recepte, din economie, industriă, comerou și chemie. Prețulu 40 cr.
Economia pentru școlile popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 15 cr.
Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vasile G. Borgovan. Prețulu 10 cr.
Nu mē uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitații ș. a. Prețulu 25 cr.
Cuvântări bisericesci la tôte sârbătorile de peste anu de I. Papiu. Unu volum de peste 24 cöle 8° mare, hârtie fină. — Numele d-lui I. Papiu este multu mai bine cunoscutu clerulu românu, decâtu să fiă de lipsă a mai recomanda acestu nou productū alu d-sale. Clerulu românu a învățatu a-i aprețu scrierile d-sale pentru însemnata lorū valöre literară. — Noulu tomu de predici întrec încă tôte volumurile de predici edate până acum prin întocmirea sa avēndū o notiță istorică la fiecare sârbătoare, care arată timpulū introducērii, fazele prin care a trecutū și modulū cum s'a stabilitu respectiva sârbătoare. Prețulu unui esemplaru cu porto-francatu e 1 fl. 50 cr.
Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ioanū Papiu. — Acestu volumu de peste 24 cöle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori ce casuri ordinare de mörte întâmplate în timpulū diferite ale anului, 10 la casuri ordinare, însă mai speciale de mörte, 4 la înmormântarea ömeniloru bătrâni, 5 la înmormântarea prunciloru, tineriloru și a juniloru, 9 la casuri de mörte speciale; — apoi pe mai bine de 4 cöle urmēzä o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1. Iertăciunile bărbatulu dela muere; 2. — ale muierii dela bărbat; 3. — ale părintelulu dela fiu; 4. — ale mamei dela fiu; 5. — ale filorū dela mamei;

6. — ale fratelulu seu sororii dela frați și surori; 7. — ale nepoților dela moși, möse, bunū, bune, străbunū, străbune; 8. — ale nepoților dela unchi și mătușe; 9. — dela nēmuri și consăngenū mai depărtați; 10. — dela consăngi de aceeași ocupațiune; 11. — dela binefăcētorū, amicū, cunoscutū și dela toți creștinii adunāți. Recomandām clerulu românu acestu bogatū volumu de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrute amēsuratū tuturorū cerințelorū preoțiii fungente la casuri funebrale. — Prețulu unui esemplaru espedatū franco e 1 fl. 50 cr.
Cuvântări bisericesci. Tomulu III., scrise de Ioanū Papiu. — Acestu tomu cuprinde prediciu pe Dumineci și se estinde pe 12 cöle 8° mare. — Prețulu unui esemplaru e 1 fl.
Orientulu catolicu seu concordanțele tradițiunii, în douē limbē — română și latină tracteză despre primatulū bisericii și se estinde pe 22 cöle 8° mare. — Scrisă de Ioanū Papiu. — Opulu acesta a fostu recensatū favoritorū și laudatū și de foile străine. — Prețulu unui esemplaru e numai 1 fl. 50 cr.
Resultatele filosofiei seu cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omulu, despre relațiunile și scopulu lui, expuse în modu popularu de profesorulu Dr. Iosif Frapparti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorulu) de Ioanū Papiu. — Acestu opū, care se estinde pe 11 cöle 8°, e förte acomodatū ca premiu pentru cei ce absolvă școlă populară, se vinde cu prețulu numai de 50 cr. esemplarulū.
Manualu cateheticu pentru primii ani școlastici, prelucratū după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostu profesoru de sf. scripturā, cateheticu și metodicu în seminarulū archidieceșanū din Blașiu, actualmente vicaru archiepiscopescū în Făgărașu. — Acestu opū de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbândū unele aplicări practice ou altele recerute de relațiunile și lipsele băiețiloru noștri, ér ceremoniile bisericesci înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea ce are să o observe catechetulu față cu discipulii sei. Acestă scriere are să fie unu îndreptarū în mâna catechetilorū, învățătorilorū și a părințiloru la instrucțiunea religioasă-morală ce au să o dee micilorū băieți. — Prețulu unui esemplaru din acestu opū, care porță clausula aprobării Oraș. ven. ordinariatū metropolitanū din Blașiu și care cuprinde 222 pag. 8°, avēndū mai multe poesii în text, — este 60 cr.
Amiculū bunū. Colecțiune de lectură solidătoare de caracterū în direpțiune religioasă-morală, de Ioanū Papiu. Prețulu 10 cr.
Dumnezeesca liturgie a celui dintru

sfinți părintelulu nostru Ioanū Chrysostomū, compusă din operele acelu sfântū părinte, de Ioanū Borosiu, parochū gr. cat. și esasorū consistorialū. Prețulu unui esemplaru cu porto-francatū e 25 cr.
Catechese pentru pruncii școlari din școlile populare. După George Mey, preotū în Schwörzkirch din diecesa de Rottenburg, de Titu Budu, parochū gr. cat. în Satușagatagū, protopopulu distr. Mara, adm. vicarialū alu Maramurēșulu etc. etc. Edițiunea II. Prețulu unui esemplaru 60 cr.
Din trecutulū Silvaniei. Legendă de Victorū Russu. Prețulu unui esemplaru 60 cr.
Influința mândriei. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu unui esemplaru 15 cr.
II. Cărți nouē.
Instrucțiune practică pentru cauzele matrimoniale, scrisă în usulū păstorilorū sufletesci prin Dr. Iuliu Simonū. Prof. de S. Teologiă. Prețulu 1 fl. 20 cr. + 10 cr. portopostalū. 283 pag.
Starostele seu datini dela nunțile Românilorū Ardeleni. Adunate de Ionū Popu-Reteganulu. Prețulu 30 cr.
Chiuituri de care strigă feciorii în jocu. Adunate din poporū de Ionū Popu Reteganulu. Cuprinde 611 chiuituri. Prețulu 40 cr.
Trandafirū și Viorele. Poesii populare culese și ordinate de Ionū Popu Reteganulu. Edițiunea II amplificată. Prețulu 60 cr.
(Acele trei opuri procurate de odată costă numai 1 fl. 10 cr. spedate franco.)
Căendarulu „Aurorei“ pe anulu visectă 1892 cu cuprinsu förte variatū și interesantū. Prețulu 30 cr. + 5 cr. porto postalū.
III. Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:
Mărgăritarul sufletulu. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, förte frumosu ilustrată. Prețulu unui esemplaru broșatū e 40 cr. legatū 50 cr. legatū în pânză 80 cr., legatū mai finū 1 fl., legatū în piele 1 fl. 60 cr. în luxu 2.50—3.80.
Miculū mărgăritaru sufletescū. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumosu ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe secsele. Prețulu unui esemplaru broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pânză 26 cr.
Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe secsele. Cu mai multe icöne frumöse. Prețulu unui esemplaru broșuratū e 10 cr., 50—3 fl.; 100=5 fl., — legatū 12 cr.
Visulū Prea Sânteii Vergure Maria a Născătoareii de Dumneșeu urmatū de mai multe rugăciuni frumöse. Prețulu unui esemplaru legatū și speditū franco e 12 cr.
Epistolia D. N. Isusu Christosu. Prețulu unui es. legatū și speditū franco e 15 cr.

A se adresa la Tipografia „Aurora“ A. Todorană în Gherla Szamosujvár. De aici se potu procura totu soiulu de cărți școlastice și utensili de scrisu.

Zurückgesetzte Seidenstoffe mit 25%—33 1/3 % und 50 % Rabatt auf die Original-Preise vers. meter- und robenweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depôt **G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

ANUNCIU.

DINȚI ARTIFICIALI.

de cea mai bună calitate montată în cauciuc, seu auru cu prețuri eftine

DENTISTUL D^r. GUST

TÊRGULŪ PÔMELORŪ No. 19

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțată nici continentul europen și marea fabrică de argintărie s'a vădută necesită să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei resplate mici pentru muncă. Eu sunt împuternicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu dăruiesc

prin urmare orî cui, fiă bogatî orî sêracî, următorele obiecte pentru mica sumă de **fl. 6. 60.** și adevă:

- 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă englesă.
- 6 furculițe de argintă patentă americană dintr'o bucată,
- 6 linguri de argintă patentă americană,
- 12 lingurițe de argintă pentru cafea patentă americană,
- 1 lingură de argintă pentru supă patentă americană,
- 1 lingură de argintă pentru lapte patentă americană,
- 6 cesci Victoria englesesci,
- 2 candelabre de masă,
- 1 strecurătoare pentru ceiu,
- 1 zaharniță,

42 bucăți la unu locu.

Tôte cele 42 de obiecte susă amintite au costatî mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețulu bagatelî de fl. 6.60. Argintulă patentă americană este un metalu alb, care își păstrează colorea argintului 25 de anî, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acestu inseratî nu e

o șarlataniă

mă simtî îndatoratî în publicu, că orî cine, căruia nu-i convine marfa îi trimitî banii înapoi, nimenea însă se nu trecă cu vederea ocașiunea acêsta favorabilă de-ași procura acêsta garnitură pomposă.

Se trimite numai cu rambursă postală seu cu trimiterea înainte a sumei.

Cu deosebire recomandî pratulî de curățitî aceste obiecte, o cutie dimpreună cu indicarea folosirei costă 15 cr.

P. Perlberg's Agentur
der verein. amerik. Patent-Silberwaaren-Fabrik,
Wien, II. Rembranstrasse 33.

Estrasă din scrisorile de mulțamită:

Am fostu forte mulțamitî cu trimiterea D-Vôstră a 42 bucăți cu 6 fl. 60 cr. și Vê rogû să mai trimiteti următorele obiecte.

Triest, 1 Iuni 1891.

Ernest cav. de Fumée.

Cu cele trimise am fostu forte mulțamitî și rogû a'mî trimitete aceleași încă odată precum și cele următore.

Obendorf ad Salzach, 18 Noemvre 1891.

Theres Stelzer.

687,6—5

ANUNCIU.

Subsemnatulî amî onóre a aduce la cunoscînța onor. publicu, cumcă în Brașovû Strada orfanilorû (Scheilorû) Nr. 5 se află

Magazinele mele

asortate cu totu felulî de mărfuri de pescărie,

d. e. morunû, somnû, crapû, cegă, șalău (prospetû și săratû), Heringi mari și mici, icre negrii și roșii, (moi și tescuite), lapardonû (lacherdă), precum și mărfuri de coloniale: d. e. Masline, roșcove și stafide, asemenea și lână (țigae și țurcană) nelucrată și mițe, în fine și pielărie brută de oi și vite, fiindu totdeuna gata a vinde *en gros et en detail* cu prețurile cele mai moderate și voiî esecuta comande în aceste branșe atât pentru Austro-Ungharia cât și pentru străinătate, în modulî celû mai promptu.

N.B. Pentru înlesnirea și la cererea domnilorî mușterii am deschis o prăvălie pentru vinđare în detail în Strada Hirscher Nr. 3 vis à vis de teatru, unde se află și comptoirulî meu.

Așteptândû cea mai numerosă cercetare,

mă recomandû

Brașovû, Noembre 1891.

Cu distincă stimă

Vasile N. Bidu,

comerciantu.

722,3—2.

Celû mai nou aparatû de rasû, care rade singurû,

cu ajutorulî căruia orî cine, chiar fiindu în vârsta înaintată și cu mânilî tremurânde, își pote rade cu cea mai mare siguranță chiar și cea mai aspră barbă, fără ca să se taiă, seu să se vatăme, bine, curatû și repede, fără nici o pregătire. Sute de epistole de mulțamire și de comande dovedesc, ce răsunetû gigantiu a aflatî în tôte straturile populațiunei.

Cu diplomă dela expozițiunea universală dela Parisû din anulû 1889. În folosire mai multû de 40,000 esemplare.

Prețulî unui esemplarû, dimpreună cu indioațiunile de folosire costă 1 fl. 90. Comandele prin rambursă. — Se pote afla numai la inventatorulî Nicolaus Hirnbal, Viena, Alserstrasse 43.

674,5—4.

Szám 4589—1891 tkv.

723,1—1.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Unghiu Eva & társ végrehajthatónak Vasile lui Vasilache George végrehajthatá szendved el 75 frt. tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajthatá ügyében, a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíroság) területén lévő Also Utsan fekvő az Also Utsai 92 sz. tjkben foglalt:

196 (160 fl.	2049/2 (10 fl.	3113 (23 fl.	5267	7 fl.
197 (32 "	2050/1 (9 "	3114 (6 "	5523	5 "
636	7 "	2318	9 "	3432	6 "	4032/24	37 "
916	3 "	2401	6 "	3623 (31 "	4204 (
1204	7 "	2630	2 "	3624 (1 "	4205 (31 fl.-ra
1284 (31 "	2642	7 "	3692	1 "	4209/101 (
1285 (31 "	3044/1	5 "	3952	23 "		
2191	7 "	3350	17 "	4275	14 "		

ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891 évi december hó 17-ik napján délelött 10 órakor Also Utsa község házául megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi: LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíroságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogaras, 1891 évi Szeptember hó 21 napján.

A fogarasi kir. járásbíroság mint tkvi hatóság.

Hârtia de țigări veritabilă francesă

„LE GLORIA“

de Iosif Bardou & fils în Perpignan și Paris

60 medalii de aurû, 16 mari diplome de onóre, 20 diplome „hors concurs“ numai atuncî e veritabilă, decă fiecare cârticică portă firma IOSEPH BARDOU & FILS.

Se pote căpeta în tôte prăvăliile unde se vinde hârtiă en gros și marfă de Nürnberg, precum și în tôte traficele de tutunû și țigări.

670,10—5